

Upravnstvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Podružnica Jesenice: Pri kolodvoru
št. 100.
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42.
Podružnica Trbovlje: v hiši dr. Baum-
gartnerja.

JUTRO

Ponedeljska izdaja

Ponedeljska izdaja „Jutro“ izdaje
vsak ponedeljek jutraj. — Na-
roča se posebej in velja po pošti
prejemana Din 4.-, po razmašal-
nih dostavljen Din 5.- mesečno.

Uredništvo:

Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Gosposka ulica 11. Telefon
št. 2440.
Celje: Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 66.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

100.000 ljudi na taboru v Sarajevu

**Sarajevski zbor JRKD na binkoštno nedeljo v Sarajevu je bil ogromna vsenarodna manifestacija jugoslovenske nacionalne in državne politike — Pomembna govora pred-
sednika vlade dr. Srškića in ministra dr. Kramerja**

Sarajevo, 5. jun. Za veličastnimi ma-
nifestacijami v Nišu in Novem Sadu je
prišlo na vrsto Sarajevo, da na podob-
no manifestanten in veličasten način po-
svedoči nezlomljivo vero vse drinske ba-
novine v državno in narodno edinstvo in
v mlado jugoslovensko demokracijo.

Kakor v prvih dveh mestih, tako se
je tudi v Sarajevu zbrala armada navdu-
šenih članov JRKD. Armada po številu
— v stadijonu SK Slavije in na okoliš-
nih bregovih je bilo zbranih nad 100.000
ljudi —, a tudi armada po bojnem raz-
položenju, po navdušenju, ki je med go-
vorji najodličnejših pravkov nove vse-
državne stranke viharilo kipele do neba.
Današnji dan bo prešel v zgodovino in
bo otvoril novo poglavje plemenskega in
verskega sožitja v tej naši lepi, osrednji
banovini naše pestre jugoslovenske do-
movine.

Prejinja Bosna in Hercegovina je bi-
la po pravici klasična dežela zanimivih
plemenskih in verskih problemov. Tu so
se kresale ideje muslimanskega sveta s
pravoslavljem in katoličanstvom, a preko
vsega se plemenske razlike musliman-
skega, hrvatskega, srbskega pravoslavlja
in še katoliškega hrvatskega. Pri tem pa
so vse te zajednice govorile v istem, pri-
stnem, najlepšem srbohrvatskem nareč-
ju in s tem dokumentirale, da spadajo v
jugoslovensko nacionalno idejo in da po
pravici tvorijo jedro pravilne jugoslo-
venske ideje.

Sarajevska manifestacija je bila izraz
skupne volje dozdaj ločenih plemen in
ver, da bodo odslaj živeli skupno, za po-

zitivno delo in za moč enotne in neraz-
deljive Jugoslavije.

Ta manifestacija narodnega bratstva
— neki govorniki so v tej zvezi lepo na-
vajali ljudski pregovor: »Brat je mio,
koje vere bio« — manifestacija za po-
zitivno delo se je to pot dvignila nad
naše domače razmere in v zvezi z aktu-
alnimi mednarodnimi vprašanji na ne-
dvoumen način pojasnila inozemstvu, da
je naš narod miroljuben, da spoštuje tu-
je, da pa bo branil našo sveto zemljo do
zadnje kaplje krvi proti vsem in vsako-
mu, ki bi skušal stegniti roko po našem
ozemlju.

Posebno važnost pa je sarajevski shod
dobil še z ekspozicijem predsednika vlade
g. dr. Milana Srškića, ki je topot dal več
pomembnih izjav o nadaljnjem razvoju
naše notranje politike. Njegove jasne iz-
jave o spoštovanju plemenskih svetinj,
njegova napoved o notranji demokraciji,
njegovi načrti glede razdolžitve kmetij-
stva, samoupravnega življenja — v naj-
krajšem času dobimo že občinske volit-
ve v dveh banovinah, a tudi njegove iz-
jave v zvezi z revizionizmom bodo glo-
boko odjeknile ne le pri nas doma, tem-
več tudi v širnem svetu.

Skratka: Sarajevo je doživelo narod-
ni in državni praznik, kakršnega v tej
velični ni doživelo od vsega svojega za-
četka. Drinska banovina hoče ostati v
prvih vrstah braniteljev naše državne
svobode, v prvi vrsti notranji gradi-
teljev složne bodočnosti vsega jugoslo-
venskega naroda!

šlost, ki nas je razedinjala. To pa ne po-
meni, da bi ne varovali in spoštovali popolna
plemenske enakosti in ravnopravnosti in da
svojih zadev ne bi reševali s stališča čiste ju-
goslovenske solidarnosti. A to tudi ne po-
meni, da ne spoštujemo svojih plemenskih
imen in plemenskih tradicij. Z odločnostjo
pa se bomo borili tudi proti vsem tistim, ki
bi v naše javno življenje vnašali plemensko
ali verske ofanzivne fronte in skušali ustvar-
jati politične tvorbe na plemenski ali verski
podlagi. Spoštujemo in varujemo vsako vero.
Vere pa nai svoje visoko poslanstvo oprav-
ljajo tolerantno in v prosep skupnosti.

Zakon o dekoncentraciji — Občinske volitve

Z ustavo z dne 3. septembra 1931 so bile
dokončno brisane meje bivših pokrajin in
ustanovljene banovine, ki so jim poverjene
gospodarske, socialne in kulturne naloge
zemljepisno in gospodarsko zaokroženih po-
dročij. Na ta banovine bomo prenesli najširše
posle javne uprave, zahtevajoč samo eno, da
so ti samoupravni posli v skladu z enotno,
veliko in nerazdeljivo celoto. To bomo do-
segli z dekoncentracijo naše uprave. Zakon
o posplošitvi in uvedbi banovinske same-
uprave je že definitivno sestavljen in bo v
kratkem predložen Narodnemu predstavni-
štvu. Novi občinski zakon pa itak stopi že
15. junija v veljavo in prve občinske volitve
bodo v kratkem razpisane, najprej v dveh
banovinah, kasneje pa v ostalih.

Te občinske volitve nas morajo zateči po-
polno organizirane. V občinske odbore mo-
ramo poslati svoje najboljše in najbolj di-
sciplinirane pristaje. Hkratu pa morajo biti
občinske volitve tudi nekakšen plebiscitarni
izrek o tem, kolikšna je vera našega naroda
v narodni program in kako enoten je naš
narod za politiko, ki jo zdaj izvajamo.

Gospodarska vojna vseh proti vsem

Še nikoli ni bilo na dnevnem redu toliko
življenjskih vprašanj kakor dandanes. Med
prve spadajo strahovite posledice gospodar-
ske krize. Mnoga države so segle po protek-
cionističnih ukrepih in se oklenile takozva-
nega gospodarskega nacionalizma. To pa po-
meni vojno vseh proti vsem. Pri nas se je
gospodarska stiska pokazala v strahovitem
padcu kmetijskih cen, v polomu kreditnih
odnošajev za kmetovalce, v znižanju njego-
ve potrošne moči. V uleho nam je lahko to,
da naša gospodarska stiska ne kaže tiste
zamanotnosti, kakor drugod, kjer se vrh vse-
ga pojavlja še ostra socialna kriza.

Javna dela

Čprav pa pri nas ni tolikšne brezposel-
nosti kakor drugod, je vendar naša dolžnost,
da brezposelnim poskrbimo delo. Zato je
vlada sestavila velik načrt javnih gradenj in
zanje odredila redne proračunske kredite
kakor tudi posebne izredne kredite. Zapo-
liti hočemo s tem tiste, ki so brez dela, zlasti
pri izveščanju velikih prometnih gradenj.

Ureditev kmečkih dolgov

Sprajeli smo zakon o kmetijski zaščiti in
o moratoriju za kmetovalce. Mi se pri teh
ukrepih ne bomo ustavili. Kmetovalcu ne
zadostja samo zaščita, potrebni so mu tudi
novi krediti za nova sredstva, za novo kme-
tjsko delo. Z zakonom o kmetijski zaščiti
smo mu samo začasno pomagali, toda istočas-
no smo mu s tem zakonom vzeli kredit. Za-
to bomo našemu kmetijstvu poskrbeli nova
sredstva, njegove dolgeve pa bomo uredili z
dolgoročnimi odplačili in proti obrestim, ki
jih bo vsak kmetovalec zmogel, da se s temi
posojili reši dosedanjih dolgov, da s tem lah-
ko zadosti svojim dosedanjim dolžnostim in
si s tem pridobi novih kreditov. Nadejam se,
da bo mogla vlada vsa pooblastila, ki jih je
dobila od parlamenta, v kratkem ukreniti
vse potrebno, da pomore našemu kmetu tudi
s te strani. Ti ukrepi bodo obrodili dobre sa-
dove tudi za druge gospodarske sloje.

Proti inflaciji

Glede na našo finančno politiko moram
po vseh dosedanjih ukrepih izjaviti, da se
ne bo izpremenila in da je zdrava finančna
politika temelj vsega državnega življe-
nja. Stori bomo vse, da tudi letos ohrani-
mo ravnotežje državnega proračuna. Ravo-
no tako moram naglasiti, da smatram, da
bi bil vsak eksperiment zelo nevaren in da
bi imel nedogledne posledice za vse naše
življenje. Zato izjavljam, da odklanjam tu-
di vsako misel o tem, da bi Narodna banka
ustvarila nova sredstva brez primernega
kritja.

Mala antanta

Na mednarodnem področju je položaj
naše države sedaj trdnjši kakor je bil
kdaj doslej. Z našimi zavezniki, s češko-
slovaško in z Rumunijo, smo združeni v
Mali antanti, ki je s svojim novim paktom
postala nedotakljiva trdnjava proti vsake-
mu napadu na našo svobodo ali na red in
mir v tem predelu Evrope. Politika Male
antante ima nalogo, da varuje vse naše
ozemlje in da našim narodom ohrani mir
Mala antanta — to pomeni sedaj glas mi-
ru in mednarodne pravice.

Naša zunanja politika stoni na eni strani
na pogodbi o Mali antanti, na drugi pa na
paktu o Društvu narodov in na političnem
sporazumu s Francijo, ki ima v tem oziru

ista naziranja in iste cilje kakor mi; mir-
no reševanje mednarodnih sporov na pod-
lagi spoštovanja mednarodnih pogodb.

V zadnjem času so pričeli v inozemstvu
govoriti o reviziji mirovnih pogodb in celo
o reviziji državnih mej. Z vso odločnostjo
vam izjavljam, da to vprašanje za nas ne
obstoja in da revizije nikoli ne bomo spre-
jeli. Mala antanta sama je dovolj močna,

Pot k pozitivnemu delu

**Pomemben govor ministra dr. Kramerja o potih in
ciljih vsedržavne stranke**

Sele po daljšem presledku, ko so ova-
cije sto tisočev populoma utihle je mo-
gel povzeti drugi govornik, minister brez
portfelja dr. Albert Kramer, generalni
tajnik JRKD. Med drugim je izjavil:

Dragi bratje! G. predsednik vlade je re-
kel, da predstavlja ta veličastni shod pra-
vo revijo jugoslovenske politične vojske v
drinski banovini (Klici: Živela vojska!)
Nad vse številni odziv iz vseh drugih kra-
jev naše domovine pa pretvarja današnje
zborovanje ne le v splošno narodni, tem-
več v splošno državni dogodek. Niš, Novi
Sad in sedaj Sarajevo so močnejši valovi
splošnega velikega pokreta, ki je objel ves
naš narod. Ta pokret si je postavil za cilj,
da organizira vse sile našega naroda do
poslednje vasi, da ves naš narod prešine z ju-
goslovensko mislijo in edinstvom in da ga
pretvori v disciplinirano vojsko za ohrani-
te in izvedbo programa narodnega in dr-
žavnega edinstva, na katerem počivata se-
danost in bodočnost Slovencev, Hrvatov in
Srbov, neodvisnost in svoboda našega na-
roda in njegove države. (Tako je!)

Ideja državnega in narodnega edinstva
je ustvarila Jugoslavijo. Brez tega edin-
stva za vse nas ni življenja in napredka.
Tega velikega nacionalnega in državnega
ideala ne moremo zamenjati za nobene
umetne državnopravne, plemenske ali po-
krajinske teorije brez življenjske nevarno-
sti za nas vse. To dobro čuti tudi naš na-
rod. Zato JRKD zdaj ne bo ostala samo pri
teritorialni organizaciji, temveč organizira
velik pokret državnega in nacionalnega
programa. Z vstopanjem v vrste JRKD naš
narod odgovarja s svoje strani na zgo-
vinsko dobo po 6. januarju 1929 želeč, da
izvede do kraja od najdobrejših zadev pa
do najvažnejšega javnega posla program,
ki ga je začrtal naš vrhovni vodja v zgo-
vinskem manifestu.

Še v nedavni prošlosti smo imeli mnogo
političnih strank in stranic. Bili smo kot
vojaška, kjer so posamezni odredi komaj
čakali, da nasokajo drugi druge. Toda,
dragi bratje, to je bilo! Nočemo več biti
razbita vojska! (Viharno odobranje!) Tu
v Sarajevu ni treba velikih govorov o dr-
žavnem in narodnem edinstvu. Nam, ki
smo živeli stoletja v robitvu, sta bila Bos-
na in Sarajevo mučenika naših nacional-
nih idealov. Vam ni treba mnogo dokazo-
vati, kolikšen blagoslov sije iz pravilno
pojmovane jugoslovenske misli za naše ple-
menske, verske, gospodarske, socialne in
kulturne razmere. Vi veste iz preteklosti
in iz sedanjosti, kolikšno škodo lahko po-
vzroči plemenska razdrojenost in verska
borba, socialna neenakost, gospodarski ne-
red in kulturna zaostalost. Ako pogledate
sliko naše Jugoslavije, vidite, da leži vaša
banovina v prirodnem in zemljepisnem sre-
dišču močne državne tvorbe. Vi dobro ve-
ste, da bi se vaša naravna bogastva ne mo-
gla razviti, če bi med nami prevladala ple-
menska nesoglasja. In vendar se najdemo
ljudje, ki se iz zgodovine niso ničesar na-
učili in ki s svojega nizkega stolpa postav-
ljajo načrte, ki v svojih posledicah ne mo-
rejo imeti drugega rezultata, kakor osla-
bitev naše narodne moči in razedinjenje na-
šega naroda. Ta gospoda bi morala uvideti
svoje pogoške že iz tega, da jim ploskajo
pred vsem tisti, ki našemu narodu ne žele
nič dobrega. Toda ti punktasti bi morali
dodobra premisliti tudi to, da je jugoslo-
venska misel pobudila k življenju stoletja
poptan narod in da je ta misel močnejša
dovoli, da popteta vsakega in vse, ki bi ji
hoteli nasprotovati. Ta misel, v kateri se
lepo zrcali solidarnost in harmonija vsega
našega naroda, je danes živa sila celokup-
nega našega naroda.

Cilj naše stranke je organizirati soglas-
no sodelovanje najširših slojev našega na-
roda pri izvajanju državne in nacionalne
politike. Gre za drobna, pa tudi usodna
življenjska vprašanja našega človeka. V
teh hudih časih bi pomenilo trojni greh, da
naroda ne pritegnemo k javnim poslom.
Mi hočemo, da gre narod po ravni in re-
alni poti. Ta pot ni lahka, v sedanjih časih
je še posebno težka. Toda pot je edina, ki
vodi k realnim in ostvarljivim ciljem, to
je edini način, da se korak za korakom
približamo cilju splošnega narodnega bla-
gostanja in napredka. Slovenci, Srbi in Hr-
vati, vsi kraji morajo v vrsto, da sodele-
ujejo v popolnem soglasju in brez razlike
med njimi. Mi hočemo, da naš kmetovalec,
da naš duševni in ročni delavec, ki je na
njih ramenih zgrajena naša Jugoslavija,
postanejo pravi graditelji svoje kulture in
nositelji moči in blagostanja velike, moč-
ne in svobodne jugoslovenske države.

Program JRKD je program bratske lju-
bezni in pozitivnega dela. Nikogar ne odk-
lanjamo, ki ljubi to državo in ki ji hoče
pomagati. Nacionalna je naša dolžnost, da

da odbije vsak revizionistični napad z la-
stnimi silami.

S tem sem vam, bratje, podal glavne ob-
rise naših pogledov na najvažnejša nara-
na, gospodarska, finančna in mednarodna
vprašanja. Z združitvijo in organizacijo v
močno politično stranko boste podprli vla-
do, da bo mogla izvršiti vse te velike na-
loge tako, kakor to zahteva ugled našega
kralja in Jugoslavije! Živeli!

Govor predsednika vlade, ki so ga pre-
našali po širnem stadionu postavljeni zvoč-
niki, so prisotne množice poslušale z naj-
večjo pozornostjo. Vsi važnejši poudarki so
se končavali v močnih manifestacijah za
državno in narodno edinstvo, za bratsko
slogo, za kralja in za Malo antanto. S po-
sebnim zadovoljstvom so tisoči in tisoči
bosanskih kmetovalcev sprejeli napovedi o
novi vladni akciji za jugoslovensko kme-
tjstvo, vsi pa so se zgornji pri predse-
dnikovih izjavah o Mali antanti proti revizi-
onizmu v enodušno manifestacijo za ob-
rambo naše zemlje in za mir v Evropi.

položimo na oltar domovine tudi svoja živ-
ljenja, če je treba. Toda zdaj nihče ne za-
hteva naše smrti, naših življenj, zahteva-
mo le, da delamo. Sedaj, dragi bratje, je
naša najvažnejša nacionalna dolžnost v
tem, da pozabimo na spore med nami, da
povsod varujemo ravnopravnost in ena-
kost, ki sta osnovni prvini jugoslovenske
ideje, in da med Slovenci, Hrvati in Srbi
ne more biti razlik ne v dolžnostih in ne
v pravicah, nobenih razlik napram posa-
meznim krajem, v kolikor socialne in go-
spodarske posebnosti teh krajev ne zahte-
vajo posebnih ukrepov v harmoniji s ce-
loto.

Dragi bratje! JRKD zahteva od vas, od
vsakega člana disciplino. Ona vzgaja ljud-
stvo k državljski treznosti in k pozitiv-
nemu delu, da povsod upošteva in varuje
državne interese. JRKD hoče vzbuditi v
vsem narodu, v vsakem našem človeku obč-
utek njegove volje in moči, da bodo vsi
videli, kolikšna je vojska tistih med nami,
ki si žele miru in dela! Naša stranka
ustvarja zdaj vsenarodno, jugoslovensko
politično fronto. Vi pa, dragi bratje, ma-
nifestirate danes za politiko jugoslovenske-
ga programa in za sodelovanje vseh nara-
dnih ljudi v JRKD. Zastava, ki jo visoko
dvigate, verujte mi, je zastava zmagovalne
vojske! Živeli!

Ostali govorniki

Positivna in stvarna izvajanja ministra
dr. Kramerja so izvala viharno odobrava-
nja. Dolgo so se ponavljale manifestacije
za kralja, za državno in narodno edinstvo,
za dr. Kramerja preden je mogel povzeti
tretji govornik minister Hamdija Karameh-
medović. Ta je v svojem govoru pojasnil
zborovalcem dosedanje avtonomistične sta-
lišče bosanskih muslimanov. Dokazoval je,
kako je zdaj nastopila nova doba, ki v svo-
ji parlamentarni in ustavni strukturi omo-
gnoča povratek tistih časov, ko so posa-
mezna plemena v vrtincu političnih bojev in
kupij mogli igrati važnejše politične vlo-
ge. — Sledili so govorniki iz posameznih
banovin. Pozdrave iz dravske banovine je
tolmačil senator Ivan Hribar, ki je v lepi,
poetični prispodobi navezal na našo Savo,
ki v svojem daljnem toku objema Hrvate
in preko njih konča v objemu Srbov. Nje-
gove tople besede, prisrčnost njegovih iz-
jav, so žgale prisotne, tako da je slo-
venski senator že posebno prisrčno zahva-
lo vseh prisotnih.

Manifestacijski shod je bil zaključen
še ob pol 2. popoldne. V prisotnih je za-
pustil neizbrisne spomine in vtise. Živopis-
no so se tisočgube množice razgibale k od-
hodu ob neprestanih ovacijah prisotnim
ministrom, ob spontanah manifestacijah za
kralja, za Malo antanto in za močno Jugo-
slavijo.

Esperantski kongres

Beograd, 5. junija. p. Včeraj je bil tukaj
otvorjen kongres jugoslovenskih esperanti-
stov. Kako zelo razširen je ta mednarod-
ni pokret tudi pri nas je pokazala številna
udeležba. Zastopane so bile vse pokrajine
naše države, navzoči pa so bili tudi števil-
ni gostje iz inozemstva. Kongres je otvoril
predsednik Srbije, akademije znanosti univ.
prof. Gavrilović, ki je pozdravil vse dele-
gate in druge odlične goste ter predložil
vdanostno brzojavko Nj. Vel. kralju, kar je
bilo sprejeto z dolgotrajnimi ovacijami. Na-
to so sledila poročila saveznih funkcionar-
jev, iz katerih je razvidno, da je organiz-
acija uspešno delala na vseh poljih ter žena
zlasti lepe uspehe na polju propagande in
akcije. V tem je imela veliko zaslombo tu-
di pri vseh treh radio-postajah, a tudi v šo-
lah se esperanto vedno bolj uvažuje in do-
biva vedno več simpatij zlasti med sred-
nješolsko mladino. Danes so dopoldne za-
sedale posamezne sekcije, ki so razpravlja-
le o raznih organizacijskih zadevah, opo-
dne pa je bilo zaključno plenarno zboro-
vanje. Sprejeta resolucija poudarja važnost
tega mednarodnega jezika na polju medse-
bojnega zblizevanja med narodi in zato
priporoča, da se upošteva tudi v naši pro-
svetni politiki.

Huda železniška nesreča

Nantes, 5. junija. g. Včeraj ob 5.30 je ne-
kaj kilometrov pred postajo v Nantesu skočil
s tira brzovlak Pariz - Nantes. Vsek se ne-
sreče je najhujša, ker je brzovlak vozil s
preveliko brzi na mestu, kjer so progo
popravljali. 14 oseb je bilo ubitih, med nji-
mi 7 žensk, 100 oseb pa je ranjenih, več
smrtono nevarno.

Množice se zgrinjajo z vseh strani

Prvo to za 10. uru nepredelani shod se
je začel šele ob 11. uri. Še dva dni so pri-
hajali prišatši JRKD v Sarajevo iz vseh
krajev drinske banovine in iz vse države
Zato je bilo že v soboto po sarajevskih
ulicah silno živahnost. V nedeljo dopoldne
so se množice razvrstile v ogromno povor-
ko, ki je več ur korakala po sarajevskih
ulicah in manifestirala za idejo nove vse-
državne stranke. Na čelu povorke je šel
predsednik stranke stotnik, a energični
g. Nikola Uzunović, z njim je bil predsed-
nik vlade g. dr. Milan Srškić, prav za prav
domačin, ki so mu Sarajevčani prirejali
živahne ovacije. V prvih vrstah je bil tudi
predsednik Narodne skupščine g. Kosta
Kumanudž, nadalje ministri dr. Kramer,
dr. Hanžek, bivši minister dr. Mirko Neu-

dorfer, senator Ivan Hribar, predsednik
beograjske občine Milutin Petrović ter
nad 100 senatorjev in poslancev. Nato pa
so se zgrinjali tisoči in desetisoči z za-
stavami, godbami, cvetjem, narodnimi ro-
šami; z vse hiše so vihrale državne za-
stave; vse, prav vse hiše so bile okrašene
z zelenjem in cvetjem.

Manifestacije za kralja, državno in na-
rodno edinstvo in za Malo antanto so se
od minute do minute stopnjevale. Polaga-
ma je povorka narasla v močnejšo reko,
ki se je proti 11. z mnogih strani valila v
stadijon SK Slavije in ga napolnila do
zadnjega kotička. Vreme je bilo to pot
prijetljivo izredno naklonjeno. Sijalo je
ves dan sonce in ogrevalo ljudi in priro-
do ter ustvarjalo praznično razpoloženje

Največji zbor v zgodovini v Sarajevu

Shod je kmalu po 11. uri otvoril član ba-
novinskega odbora JRKD za drinsko ba-
novino g. Šolar s kratkim nagovorom, v
katerem je podčrtal pomen te manifesta-
cije ter predlagal za predsednika zbora g.
dr. Nikolo Perića, predsednika ban-
ovinskega odbora in narodnega poslanca.
Predlog je bil sprejet z navdušenjem in
so množice srejele Perićev izvolitev z
velikimi manifestacijami kralju, jugoslo-
venski domovini, državnemu in narodne-
mu edinstvu. Ovacij ministrom ni hotelo
biti konec.

Dr. Perić se je zahvalil za izvolitev v
krajšem govoru, izvajajoč, da bo s tem
primerom bratske sloge in volje do na-
predka in moči utrl poti v veliko bodo-
nost naše države, naše Jugoslavije pod
modrim vodstvom našega narodnega vla-
darja kralja Aleksandra. Množice prekinje-
jo govornika z viharnimi ovacijami kralju,
godba je zaigrala državno himno. S takim
delom in s tako mešedobno slogo in lju-
benostjo se bomo tudi najljepše oddolžili
našim prednikom, našim narodnim junak-
om in mučenikom. Le taka ljubezen nas
bo združila v nerazdeljivo enoto, ki bo
znala braniti svoje svote pravice in prid-
bitve pod zastavami jugoslovenske ideje,
notranjega edinstva in ravnopravnosti,
ideje zunanjeja mira in varnosti. Pri tem
pa naj gre prva naša misel tistemu, ki ga
vi vsi nosite v srcih in ki je naš vrhovni
voditelj! Množice ponovno manifestirajo
za kralja in Jugoslavijo. S shoda je bila
Nj. Vel. kralju Aleksandru odposlana tale

udanosna brzojavka:

Pozdrav kralju

Z velikega shoda JRKD v Sarajevu, kjer
so se zbrali sinovi iz vseh krajev naše
močne in lepe domovine, da v bratski lju-
bezni in soglasju manifestirajo za jedna-
kost in slogo vsega jugoslovenskega na-
roda, pošiljajo svoje prve želje za zdrav-
je, slavo in veličino našega ljubljene-
ga kralja in kličejo v podaniški zvestobi
»Živel kralj! Živel kraljevski dom!«

Nato je sarajevski župan g. Hasan Beg
Mutevelić pozdravil goste in množice v
imenu sarajevskega mesta.

Bratje! Srečen sem, da Vas lahko po-
zdravim kot domačini mesta, iz katerega
je izšlo prvo znamenje našega osvoboje-
nja in uedinjenja, je delal sarajevski žu-
pan. Kar me pa posebno navdaja z rado-
stjo, je to, ker vidim, kako ste se tu zbra-
li drug poleg drugega iz vseh krajev naše
domovine brez razlike na vero, plemo in
socialno razdeljenost. Ta manifestacija je
dokaz, ča smo in da ostanemo en narod in
da hočemo enotno in nedeljivo Jugoslavijo!
To je skupna želja vsega našega nara-
da. Sarajevo ne pomni takega shoda. Zato
bo ta dan ostal zapisan v zgodovini
tega mesta.

Bratje! Sarajevo je ponosno, da more
v svoji sredi danes pozdraviti še posebej
svojega odličnega sina predsednika mi-
nistrskega sveta g. dr. Milana Srškića. Po-
zdravljam ga v imenu vsega meščanstva.
Vsem pa kličem »Dobrodošli! Živeli!«

Predsednik vlade o državni politiki

Prisotni so priredili predseščniku vlade
dr. Milanu Srškiću dolgotrajne ovacije, ki
so se stopnjevale, ko je dr. Srškić stopil
k govorniški mizi in dal znamenje, da bo
govoril. Kmalu nato je zavladala tišina in
predsednik vlade je ob napeti pozornosti
prisotnih izjavil:

Dragi bratje! Po velikih manifestacijah
državne in narodne misli v moravski in du-
navski banovini smo se danes zbrali v tako
ogromnem in nezasičenem številu tu v Sa-
rajevo, da pokažemo na znotraj in na zuna-
j, kako je tudi drinska banovina prekinjena z
idejo nove državne politike. Desetletno brid-
jo izkušstvo nas je naučilo, da nihče ne sme

ogražati celote naše države, kajti edinstvo
našega naroda je velika resnica, ki je n-
hče več ne sme in ne more zanikati in ki nikoli
več ne sme postati predmet političnih borb
in pogajanj. Zato odreja zakon o državih,
da sme sicer vsak jugoslovenski državljani
ustanavljati nove politične stranke, da pa
morajo biti te stranke splošno narodne, ju-
goslovenske! Od tega načela ne bomo nik-
dar več odstopili.

Proti plemenskim ali verskim frontam

Naša politična organizacija mora zbrati
vse Slovence, H

MLADINA OTVARJA SOKOLSKI ZLET

Sijajen telovadni nastop ljubljanske srednješolske mladine kot uvod v sokolske svečanosti — Nastopilo je okrog 2000 dijakov in dijakinj

Ljubljana, 5. junija. Z današnjim nastopom ljubljanske srednješolske mladine so se pričele v Ljubljani prireditve I. pokrajinskega zleta SKJ, ki bodo dosegle svoj vrhunec v Vidovih dneh, ko bo prišlo v Ljubljano na tisoče in tisoče Sokolstva iz Jugoslavije in drugih slovenskih pokrajin. Srednješolski telovadni nastopi se vršijo po vseh mestih, kjer so srednje šole; posebno mogočna sta bila letos nastopa v Beogradu in Zagrebu. Po spoznanju med zletnim odborom, telovadnimi učitelji in prosvetno upravo je bil ljubljanski nastop vključen v prireditve sokolskega zleta, kar mu je dalo še večji pomen in večji sijaj. Razumljivo je, da je bilo tudi zanimanje občinstva zaradi tega še posebno veliko.

Zletno telovadišče v Tivoliju je že dograjeno. Obdano v ozadiju s kostanji in okrašeno z državnimi trobojnicami napravi na vsakega gledalca mogočen vtis. Na velikih triumfalnih drogovi pri obeh glavnih vhodih na zapadni in vzhodni strani so simbolično postavljeni leseni sokoli, dvigajoč mogočne peroti k poletu v zraku višave po končanih težkih borbah za svobodo. Z drogov so danes prvič vihrale dolge državne trobojnice, simboli našega narodnega zedinjenja, naše svobode in naše moči.

Uspehi dijaškega dneva so nad vse razveseljivi. Pokazali so, da se sokolski način vezbanja sijajno uveljavlja. Ovržena je bila malodušnost onih, ki so dvomili o uspehih nastopa, najsi najneje zadoščenje in najlepšo nagrado za svoj trud pa so dobili učitelji in učiteljice telovadbe na ljubljanskih srednjih šolah. Sami so sestavili proste vaje in vaje z zastavicami ter napravili načrt za nastop na orodju in pri igrah; tudi vse ostale tehnične priprave so izvršili sami.

Na zletišču

Popoldne ob pol 3. so se zbrali dijaki in dijakinje v svojih zavodih in ošli na skupno na zletišče. Sprejeli so v godbo Sokola I. na čelu otvorila II. realna gimnazija na Poljanah, na potu pa so se pridružili ostali zavodi. Sprejeli so šel od gimnazije na Poljanah preko Krevkovega trga in pred magistratom po Stritarjevi in Wolfovi ulici na Kongresni trg, od tu po Šenčurjevi ulici na Aleksandrovo cesto ter po Bleiweisovi cesti za zletišče. Diijaštev je med prepevanjem narodnih korakov strumno korakalo ter vzbujalo občo pozornost občinstva. Ni čudno, da je pogled na te neizmerno dolge kolone — saj je bilo v sprejedu okrog 3000 fantov in deklet spravilo na zletišče še marsikoga, ki se prej še ni bil odločil. Tako se je zbralo v Tivoliju šest do sedem tisoč gledalcev. Bržčas bi jih bilo še mnogo več, ako bi bila vstopnina nižja. Res je bila mnogo nižja kakor je določena za glavne zletne dni, a ravno z ozirom na te zletne dni na katere vsako računa v svojem proračunu, in z ozirom na razmere, vsaj za sedenčje še vedno previsoka. Gotovo je bila posrečena pravilna misel, da se dijaški nastop vključi v sokolski zlet, uspeh pa bi bil še večji, ako bi bili za vstopnino merodajni le propagandni momenti.

V častnih ložah na glavni tribuni so se zbirali vodilni predstavniki uradov in korporacij. Med drugimi so posestili telovadni nastop divizionar general Cukavac, načelnik prosvetnega oddelka Josip Mazi, župan dr. Dinko Puc, savezni načelnik SKJ Miroslav Ambrožič s podnačelnikom Jerasom, savezna načelnica Eža Skalarjeva, član savezne uprave SKJ Milan Sterlekar, čl. konzul juž. Srbič, senator dr. Gregorin, višji držav. tožilec dr. Graselli, vsi direktorji ljubljanskih srednjih in učiteljskih šol ter mnogi ministrski odposlanci za maturo. Navzoč je bil tudi ban moravsko-banovine Jeremija Živanović, ki se slučajno mudi v Sloveniji.

Točno ob 15.30 je dal vodnik telovadbe br. Kozak znamenje za pričetek javnega nastopa. Ob korakni godbi Sokola I. je iz vseh treh vhodov živahno prikorakala v etrajnih vrstah vsa dijaška mladina. dijakji in dijakinje vseh oddelkov. Po nastopu so tvorile dijakinje sredino, dijaki pa obe krili. Ko so se ovacije občinstva poglele, je v imenu zadržanega bana dr. Marušiča načelnik prosvetnega oddelka Josip Mazi prečital poslanico dijaštva, v kateri ji priporoča sodelovanje v sokolskem pokretu in jo poziva, da se oklene svetlih idealov in ljubezni do zedinjene domovine in njenega poglavarja kralja Aleksandra. Po telovadišču je zaoril krepki »Zdravo«, nakar je vseh 3000 grl s spremljevanjem godbe zapelo »Bože pravde«, katero je občinstvo stoje poslušalo. Med dolgotrajnimi ovacijami občinstva so mladiki batačoni zopet zapustili telovadišče.

Javna telovadba

Niso se zadnji oddelki izginili skozi zlobo, že so ob zvokih koraknice skozi glavne vhode prišlele vrste dijakov nižjega oddelka pod vodstvom svojih vodnikov ter po enostavnem zastopstvu pričele izvajati proste vaje z zastavicami. Nastopilo je 900 dijakov iz nižjih razredov. V vzornem kretju so izvajali tri proste vaje z krasnimi slikami, ki so jih nudili, nenekrat očarali občinstvo, ki jih je nagradilo z burnim plaskanjem.

Za dijaki so prikorakale na telovadišče

Pri zapeki, krvnem prenapolnjenju trebuha, kongestijah, bolečinah kolčnih živec, pri bolečinah v kolku, zasoplosti, hudem srčnem utripanju, migreni, šumenju v ušesih, omotici, pobotosti, povzročijo naravnano »Franz Josefovica grenica izdatno izpraznjenje črevesa in osvoboditev od občutkov tesnobe.

Repertoarji

LJUBLJANSKO NARODNO GLEDALIŠČE

DRAMA

Začetek ob 20.

Torek, 6.: Zaprt.

Sreda, 7.: Okenec. C.

Četrtek, 8.: Tartuffe.

OPERA

Začetek ob 20.

Torek, 6.: Zaprt.

Sreda, 7.: André Chénier. Sreda.

Četrtek, 8.: Marta. B.

dijaknje nižjega oddelka, 700 po številu, ki so proste vaje izvedle tudi zelo graciozno in skladno. Tudi njim je občinstvo priredilo tople ovacije. Pri orodni telovadbi je nastopilo na najrazličnejših orodjih okrog 60 vrst, ki so pokazale, da se tudi orodna telovadba smoteno goji v srednjih šolah. Zlasti lep napredek so pokazale lahkoatletske vaje. Zelo so ugajale občinstvu tudi telovadni igre dijakov in dijakinj nižjega oddelka. Vseelo ranjanje in žvrgolenje mladine na telovadišču je celotno sliko še bolj poživelo.

Po tekmah v odbojki in po stafetnem teku so nastopile dijakinje (okrog 700) višjega oddelka, ki so efektne in razmeroma tež-

ke proste vaje izvedle strumno, skladno in v vzornem kretju. Občinstvo jih je kar obsulo s priznanjem. Javno telovadbo, ki je trajala dobre dve uri, so zaključili dijaki višjega oddelka (okrog 700) z elegantnimi prostimi vajami, katere je občinstvo enako nagradilo z vihranim odobravanjem.

Ob krasnem vremenu je vse nastop potekel v vzornem redu, brez najmanjše nepilike ali nezgode. Nastopajoča mladina je pokazala, da zna ceniti in izvajati prostovoljno disciplino, ki tvori enega glavnih sokolskih naukov. Tudi za to in za ves današnji nastop vsa čast in vse priznanje njej in njenim vzgojiteljem!

Sokolske binkošti

Številni zleti sokolskih žup čez binkošne praznike — Kraljevska rodbina na zletu sušaške župe — Sokolska ideja povsod zmaga

Beograd, 5. junija p. Minili binkošni prazniki se upravičeno lahko nazivajo tudi za praznik sokolskega dela. Skoraj vse župe so izkoristile te praznike za to, da dodajo pred javnostjo obračun svojega dela v telovadnicah. Številni župni zleti, ki so se vršili preko binkoštnih praznikov, dajejo o tem najlepše pričevanje. Poleg ljubljanske sokolske župe, ki je otvorila z nastopom mladine svoje sokolske dneve povodom pokrajinskega sokolskega zleta, je imela svoj zlet med drugimi tudi beograjska sokolska župa. Včerajšnja nedelja je bila zato v Beogradu dan veličastne sokolske manifestacije. Popoldne je krenila skozi mestne ulice ogromna povorka, v kateri so korakali nešteleni pripadniki sokolskih edinic. Občinstvo je Sokole in Sokolice navdušeno pozdravljalo in jim povsod izražalo svoje simpatije. Popoldne je bil javni nastop. Publika je do zadnjega kotička napolnila prostrano zletišče ter z vihranim aplavzom po vsaki točki izražalo svoje priznanje. Današnji dan je bil posvečen sokolskim tekmam v vseh panogah lahke atletike in plavanja. Vse so dale prav zadovoljive rezultate in so pokazale, da se Sokolstvo v polni meri zaveda svoje velike naloge na polju telesne vzgoje naroda.

Sušak, 5. junija p. Sušak je imel danes svoj veliki sokolski praznik, ki je dobil s posemom najvišjih gostov, Nj. Vel. kraljice ter prestolonaslednika Petra in kraljeviča Tomislava še prav posebno obležje. Na zletu sokolske župe Sušak—Reka so sode-

lovali tudi sokolske župe Šibenik, Split in Zadar. Le redkokdaj je videl Sušak toliko množice Sokolov, kakor danes. Napovedanih je bilo sicer še prej nad 8000, toda danes jih je prišlo nad 16.000, tako da so sokolske srajce poplavile ves Sušak in je bil Sokolski trg zares ves rdeč. Ob 10. dopoldne je krenila ogromna povorka, v kateri je bilo nad deset godb, skozi mestne ulice na Sokolski trg, kjer je zbrano Sokolstvo najprvo pozdravil starosta sušaške župe br. I. Polić, nato pa sušaški župan dr. Ružić, nakar je čestital k tako veličastni manifestaciji prvi podstarosta SKJ br. Gangl, ki je v vmešenih besedah orisal pomen Sokolstva za nacionalno vzgojo, zlasti v obmejnih pokrajinah. Govorili so nato še zastopniki drugih sokolskih žup in delegat češkoslovaškega Sokolstva. Popoldne ob treh se je pričela javna telovadba. Okrog pol 4. je nenadoma prispel kraljeviški avto, s katerim so se pripeljali Nj. V. kraljica, prestolonaslednik Peter in kraljevič Tomislav. Vest o prihodu visokih gostov se je bliskovito razširila med zbranim občinstvom, ki je priredilo kraljeviški rodbini dolgotrajne in viharne ovacije. Visoke goste sta pozdravila starosta sokolske župe br. Ivo Polić in podstarosta SKJ br. Gangl. Nj. Vel. kraljica je z zanimanjem sledila nadaljnjim točkam programa in se je zelo pohvalno izrazila o uspehih. Med sviranjem državne himne in ob nepopisnih ovacijah občinstva in zbranega Sokolstva je kraljevska rodbina po končanem telovadnem nastopu zapustila Sušak in se vrnila v Novi.

Mednarodni sestanek rotarcev na Bledu

Udeležilo se ga je nad 150 zastopnikov rotarskih klubov iz Jugoslavije, Češkoslovaške in Avstrije

Bled, 5. junija.

»Jutro« je že pisalo o mednarodnem sestanku rotarskih klubov iz Jugoslavije, Češkoslovaške in Avstrije, ki je bil sklican za binkošne praznike na Bledu. Sestanek se je razvil v prirčno manifestacijo rotarske misli in bo ostal vsem številnim udeležencem brez dvoma v najlepšem spominu, za kar gre precejšnja zasluga seveda tudi izredno lepemu pomladanskemu vremenu.

Večina rotarcev iz Avstrije in Češkoslovaške, pa tudi iz Jugoslavije je prispela na Bled že v soboto. Med njimi sta tudi guverner češkoslovaškega in jugoslovenskega distrikta gg. Rudolf Herman in Edo Markovič. Udeleženci so se zvečer združili k prijateljski večerji v hotelu »Toplice«. Večer se je razvil v prijetno družabno prireditve, ki je v smislu rotarskega programa poglavitna stika med zastopniki treh narodov.

V nedeljo zjutraj so prispeli še ostali udeleženci, zlasti oni iz Jugoslavije, tako da se je vseh zbralo nad 150. Izredno številni so bili udeleženci iz Češkoslovaške, kjer se je vabilu po svojih zastopnikih odzvalo vseh 23 rotarskih klubov. Od avstrijskih klubov sta bila naravno najjačje zastopana celovski in belgijski, od jugoslovenskih pa seveda ljubljanski; navzoči pa so bili tudi člani iz vseh drugih naših klubov.

Včeraj ob 11. dopoldne je bil v lepo okrašenem Zdraviliškem domu uradni sestanek, kjer je kot domačin pozdravil zborovalec predsednik ljubljanskega rotarskega kluba g. Viljem Krejčl. V svojem lepem govoru je poudarjal misel človečanstva, ki tvori osnovo rotarskega pokreta in ki se kaže v medsebojnem spoštovanju kulturnih, gospodarskih in socialnih dobrin vsakega naroda.

Zivahno pozdravljen je nastopil guverner čl. rotarskega distrikta g. Herman. V slovensčini se je zahvalil za gostoljubni sprejem in navdušeno govoril o lepoti Bleda in slovenske zemlje. V češčini in nemščini je nato imel idejni govor o misiji rotarstva. Poudarjal je, da osebo spoznavanje, kakršno je s svojimi blejskim sestankom omogočil ljubljanski klub, močno krepi misel rotarskega pobratimstva. Egoizem in njezgov otroka, zavist in sovraštvo, ter vse ostale temne sile, ki ovirajo bratstvo ali vsaj znosno sožitje narodov, naj izginjajo pred konstruktivno rotarsko mislijo medsebojnega pomagivanja. Češkoslovaški klubi so se v sestanih odzvali vabilu na Bled, da utrdijo stari in navzejo novo prijateljstva. Njihova želja je, naj bo blejski sestanek začetek daljše vrste podobnih prireditev na korist zblizanja med narodi.

V imenu avstrijskih rotarskih klubov je govoril univ. prof. dr. Lange, ki je opravil zadržanega avstrijskega guvernerja Prinzborna. Omenjal je, da ima zlasti ljubljanski klub že tesne zveze z nekaterimi avstrijskimi klubi, in izrazil svoje veselje, da nudi blejski sestanek priliko avstrijskim rotarcem, da se seznanijo tudi s člani drugih jugoslovenskih in s člani češkoslovaških klubov. Zaključil je z upanjem, da bo rotarska misel bratstva sčasom premagala vse meje kamne in druge ovire, ki danes ločijo narode.

V globoko znanojovanem govoru je ljubljani guverner jugoslovenskega distrikta g. Markovič izrazil svoje veselje, da morejo jugoslovenski rotarci v času, ko se zdi, kakor da slavi »sveti egoizem« novost svoje orgije, pozdraviti na »svojih hleh brate iz Avstrije in Češkoslovaške. Misel človečanstva ne sme ostati le abstraktna; izvajati jo je treba dejansko od naroda do naroda,

predvsem od soseda do soseda. Slovanski svet nima napadalnih namenov. Njegova zahteva je le ta, da si obdrži svoje mesto na soncu in da sodeluje enakopravno z ostalimi narodi pri konstruktivnem delu za splošni napredek človeštva. V dobi, ko se izživljajo surovi instinkti, je rotarstvo blagodejen element človeške harmonije.

Guverner Markovič je zaključil svoj govor z besedami: »V tem divnem kotu jugoslovenske zemlje, v katerem živi ljudstvo, žilavo in odporno zaradi večnega boja z gorsko naravo, v tej božanski naravni lepoti, naj nas božja narava dviga do neba, da postanemo kakor otroci, ki se polni zaupanja približujejo drug drugemu.«

Zborovalci so vse govore sprejeli z velikim aplavzom, nakar je tajnik ljubljanskega kluba g. Zdenko Knez sporočil pozdravne brzojavke in pozdravna pisma, med njimi centralnega rotarskega tajništva v Chicagu, bodočega guvernerja jugoslovenskega rotarskega distrikta g. dr. Milana Stojadinovića ter rotarskega kluba v Berlinu. Ob pol 13. je predsednik dr. Krejčl zaključil uradni sestanek.

Po sestanku je bilo v hotelu »Toplice« skupno kosilo, na katerem je v imenu Bleda pozdravil goste ravnatelj zdraviliške komisije g. Letiš. Cela vrsta češkoslovaških klubov je ob tej priliki izročila ljubljanskemu in nekaterim drugim jugoslovenskim klubom v dar svoje znake. V njihovem imenu je govoril g. dr. Šlemč, predsednik rotarskega kluba v Pragi, ki je najstarejši klub v Srednji Evropi. Poudarjal je medsebojno navezanost Čehoslovakov in Jugoslovencev in izrazil svoje zadoščenje, da so se pričeli tesnejši prijateljski stiki z rotarci iz Avstrije. V imenu avstrijskih rotarcev je izrekel prisrčno zdravico predsednik celovškega kluba.

Popoldne so si rotarci ogledali Vintgar, nato pa se vozili po jezeru in sprejehali po lepih blejskih nasadih. Inozemski rotarci, ki so bili ob tej priliki večinoma prvič na Bledu, niso mogli prečevaliti lepote Bleda in okolice in so zagotavljali, da bodo prvo priliko porabili, da zopet pridejo.

Blejski rotarski sestanek je zaključila skupna večerja v Park hotelu, ki ji je sledila animirana družabna prireditev s plesom.

Prvi poskus jugoslovenskega rotarstva, zblizati rotarie sosednih distriktov potom osebnega prisrčnega občevanja in spoznavanja, se je sijajno obnesel. Brez dvoma je bil blejski sestanek v splošni depresiji duhov nad vse razveseljiv pojav, ki naj ne bi ostal osamljen.

Polet okoli sveta

London, 5. junija. AA. Včeraj so videli v Corku na Irskem letalo, ki je letelo kakih 600 m visoko iz južnopoladne smeri. Mislijo, da je bilo Maternovo letalo, s katerim je ameriški letalec Matern odletel v soboto ob 4. zjutraj na polet okoli sveta, da doseže nov svetovni rekord. Pred potojem je Matern izjavil da bo letel iz New Yorka čez Berlin v Moskvo in nato čez Sibirijo v Aljasko in od onod v New York. Njegovo letalo se imenuje »Stoletje napredka« in je rdečo-belo-modro pleskano.

New York, 5. junija. AA. »Associated Press« doznava iz Osla, da je letalec Matern včeraj pristal tamkaj in davi odletel dalje v Moskvo.

Moskva, 5. junija. AA. Tas poroča da je ameriški letalec Matern danes ob 16.05 krajevne časa pristal v Moskvi.

čsl. agrarci in gospodarsko sodelovanje Male antante

Pomembna izjava češkoslovaškega kmetijskega ministra dr. Hodže — Posebni interesi se morajo spraviti v sklad s skupnimi interesi Male antante

Praga, 5. junija r. Češkoslovaški minister za kmetijstvo g. dr. Milan Hodža je sprejel skupino novinarjev ter jim podal v zvezi s sklepi konference Male antante daljšo izjavo, v kateri je naglasil med drugim:

Na vprašanje, ali bo mogoče v najkrajšem času ustvariti program gospodarske Male antante, kakor je bil sprejet na konferenci v Pragi, moram pred vsem naglasiti:

Osnovanje gospodarske Male antante bi ostalo samo formalnost, ako temu okviru ne bi dali tudi vsebine. Razumljivo je, da morajo češkoslovaški agrarci paziti na to, da trgovinsko politična pogodba ne bo povzročila zmede, upoštevajoč pri tem dejstvo, da ima Češkoslovaška v nekaterih kmetijskih panogah nadprodukcijo. Češkoslovaški agrarizem je od početka češkoslovaške republike tako rekoč centralna točka češkoslovaške državne politike in je dovolj patriotičen, da spravi svoje interese v sklad s tako visokimi cilji, kakor je gospodarsko sodelovanje Male antante. To, kar nam je potrebno, hočemo uvažati v prvi vrsti iz držav svojih zaveznikov. Baš te dni se sestavlja nova carinska tarifa in mi želimo, da se v tem okviru ustvari možnost preferenčnega sistema za naše zveznike, a obenem, da se prepreči možnost dovoza pšenice in koruze iz preokooceanskih držav in iz Rusije.

V pogledu uvoza živine so v teku razgovori, da bi se kar najbolj pospešil uvoz živine iz Jugoslavije in Rumunije, a preprečil uvoz iz drugih držav. V celoti se mi zavedamo za ureditev celokupnega uvoza agrarnih pridelkov iz Jugoslavije in Rumunije.

V kolikor bo konferenca agrarnih držav, ki zaseda te dni v Bukarešti, doprinesla k sanaciji prilik v Srednji in Vzhodni Evropi in pripomogla k uspehu svetovne londonske gospodarske konference, ne moremo prorokovati. Žal mi je, da sem zadržan in ne morem osebno sodelovati na konferenci v Bukarešti, ker ji pripisujem vsekakor ogromno važnost. Naravnost smešno se mi zdi, da morajo zaradi izvoznih interesov

preokooceanskih držav trpeti države Srednje in Vzhodne Evrope, pri čemer je prizadetih nekaj deset milijonov poljedelcev, dočim se na drugi strani davijo naše države na pasivnih trgovinskih bilancah. Ves zapadno evropski kapitalizem ima velikanski interes na tem, da se v Srednji Evropi obnovi skupna moč kmečkega prebivalstva, kajti samo na ta način bo mogoče ustvariti socialno stabilnost.

Agrarni konferenci v Bukarešti sem poslal brzojavno predlog, da naj se ob priliki sistematične razprave o svetovni agrarni politiki propagira na londonski konferenci osnovanje mednarodnega agrarnega urada v okviru Društva narodov. Socialna kriza, ki je takoj po končani svetovni vojni dala pobudo za osnovanje mednarodnega urada dela, ni bila nič večja in hujša kakor je sedaj kriza poljedelstva.

Glede pooblastilnega zakona in njegovih posledic na odnošaja do Jugoslavije in Rumunije je minister dr. Hodža naglasil, da so se ti zakoni kakor tudi nova carinska tarifa sestavljali ob sodelovanju vseh odgovornih činiteljev in tudi zunanjega ministrstva in se razume samo o sebi, da ne bodo ti zakoni vsebovali ničesar, kar bi v katerikoli pogledu moglo škodovati dobrim zavezniškim in trgovinskim odnosom med CSR, Jugoslavijo in Rumunijo. Da se je sprejela carinska tarifa v okvir pooblastilnega zakona, je vzrok samo to, da se je hotelo vso stvar na ta način pospešiti. V ostalem pa mora o vseh teh ukrepih itak sklepati češkoslovaški parlament.

O gospodarski Mali antanti imam najboljšo sodbo. Ob priliki konference Male antante v Pragi sem se prepričal, da bo o vsestranski dobri volji mogoče odstraniti vse ovire in ustvariti sodelovanje, ki bo koristno za vse tri države. Potrebno je le neumorno delo in železno potrpljenje. Čez noč ni mogoče ničesar napraviti. V sedanjih gospodarskih nestanovitnosti se moramo dobro zavedati, da smo vsi odvisni v prvi vrsti vsak sam od sebe in od medsebojnega sodelovanja in to mora biti tudi glavno merilo za vse naše delo in prizadevanje.

Mariborski dogodki

Maribor, 5. junija.

Oba binkoštna praznika sta potekala v Mariboru v prav poletnem vremenu. Spride pekočega solca je ogromen del prebivalstva zapustil mesto in se napotil na izlete.

Na praznike se je zgodilo več nesreč

Reševalna postaja je prepejala v bolnišnico 26 letnega ključavničarja Franca Zupanca s Trga svobode, ki se je med delom nevarno poškodoval na desnem kolenu, nadalje 7 letnega učenca Franca Pleterška, ki ga je poči neznan kolezar in ki si je zlomil levoico v podlakti. V nedeljo zjutraj sta napadla dva velika pesi, ki nista imela kljub najstrožjemu pasijemu kontumacu nagobčnikov, 26 letno služkinjo Marijo Perušenko in ji raztrgala levoico skoro do kosti. Reševalci so jo prepejali v bolnišnico. V Košakih je v nedeljo popoldne padel s koleza 26 letni posestnikov sin Joško Ledinek in se poškodoval na glavi in desnici. Prvo pomoč so mu nudili reševalci.

Pri nekem prepiru jo je skupil neki Kosič iz Gozdnice ulice, ki so ga morali prepejati v bolnišnico.

Do velikega pretepa

Je prišlo v nedeljo okrog 13. v vlnotoču v Kamnici in je nekdo sunil s nožem v prvi 28 letnega Franca Mlačnika iz Brestrnice, ki je oblezel v mlaki krvi. Več nevarnih poškodb je dobil tudi neki tovariš, ki se zdravi doma. Mlačnik je moral v bolnišnico; njegovo stanje je kritično.

Danes dopoldne je imel mariborski 32. artiljerijski polk

polkovo slavo

v spomin na dan, ko so njegove baterije ob priliki koroške ofenzive prvič zmagale na Gosposvetskem polju. Proslava se je vršila v prostornem dvorišču vojašnice v Stritarjevi ulici, kjer se je zbralo pred razvrščenim polkom mnogo odličnega mariborskega občinstva. Cerkevne obrede sta opravila prota Trbojevič in kurat Zavavljal, nato pa je domačin poveljnik polka polkovnik Miloje Popadić govoril o pomenu proslave. Po govoru so polku čestitali klavir komandant mesta general Hadžić, župan dr. Lipold, sreški načelnik dr. Ipačec, podnačelnik g. Alječ, senator dr. Ploj in drugi. Po strunnem defileju polka so gostje sedli k zakuski in se je razvila animirana zabava.

Prijeta tatinska družba

Poljčane, 2. junija.

Trije delomržeči, 20letni Alojz E. iz Cretnika, 18letni Jože V. iz Cerja in Božak Bernard iz Cerja, ki so v tem času že na varnem v slovenjebistriških zaporih, so zadnje dni vlamljali ponoči v razne hiše in kradli kar na debelo. Specializirali so se predvsem na svinjino in vino.

Vlomili so najprej skozi podstrešno okno pri posestniku Košu Jožetu v Stari vasi, dvakrat pri nekem posestniku v Zgornji Brežnici, pri dveh drugih posestnikih pa so bili pregnani.

Nekaj dni za tem so napravili nov pohod in se oglasili najprej pri posestniku Jakobu Kolarju, kjer so si nakradili raznih svinjskih dobrot, nato so si na Ljubčinem v Zafonškovici zidanci še poiskali pijače. S krampi so razbili zid okoli okna, sneli potem križ in se spravili v klet, kjer so se založili z žganjem in vinom. Pobrli pa so tudi še druge reči.

Ko so jih naši orožniki prišli, so počasi

vse lepo priznali. Pri tem so tudi grehi prejšnjih let prišli na dan. Tako so na primer lani vlomili pri Josipu Prešernu v Poljčanih in odnesli nekaj svinjine, v Zg. Lažah pa so pri posestniku Uršuli Kuštrovi pokradli mast cele svinje. Meso, ki ga niso mogli vsega takoj pojediti, so skrivali v gozdu. Tam so tudi kuhali.

Potujoča kmetijska razstava v Škofji Loki

Škofja Loka, 5. junija.

Za sprejem potujoče kmetijske razstave, ki je prispela v Škofjo Loko v soboto, je bilo med našimi ljudmi prav lepo zanimanje. Vzdržol vsega perona so bili postavljene mlaji z državnimi trobojnicami, povezani z girlandami, nad okrašenim kraljevo sliko, ki je vseila na pročelju postajnega poslopja pa je pozdravljali napis »Zivel kralj, pokrovitelj razstave«.

Poleg predstavnikov oblastev so prispeli k sprejemu zastopniki raznih društev in združenj, pa tudi šolska mladina z učiteljskim. Sreški načelnik g. Ivan Legat je imel na vodstvo razstave lep nagovor. Poudarjal je gospodarski in vzgojni pomen razstave in važnost kmetijskega stanu v naših državah, ki naj s svojim kulturnim, gospodarskim in političnim udejstvovanjem podpre stremljenja visokega pokrovitelja razstave, Nj. Vel. kralja, najboljšega prijatelja delovnega ljudstva. Navdušeno so zaklicali navzočni kralju Aleksandru trikratni »živio«, godba pa je zaigrala državno himno.

Upravniki razstave inž. Vinko Sadar je v daljšem govoru naglasil stremljenja kraljevske vlade, da se kmetstvu ljudstvu pomaga. Upa, da bo razstava tudi v loškem okraju dosegla najlepši uspeh. Škofjeloski župan g. Josip Hafner je prinesel pozdravne mestne občine in županstev vsega okraja, za sreški kmetijski odbor pa je govoril kmetijski referent g. Josip Sustić. Zelo učinkovit je bil govor g. Franca Kalana s Suhe, ki se je kot kmetovalec zahvalil visokemu zaščitniku razstave, kraljevski vladi in vsem, ki so pripomogli do njene ustvaritve.

Zbrani gostje so si nato pod vodstvom isbrnika g. Nemčana ogledali razstavne prostore. Seveda obiskovalci niso mogli kar tako mimo dveh kotičkov, kjer je naš rojak, industrijec g. Franc Dolenc s razstavljiva vsakovrstne borove, macesnove, razstave in jelšve sadike. Razstava je po svoji izredno smotni razloženosti budila prijetno presenečenje prav pri vseh, zato ni čudno, da jo je do večera obiskalo okoli 3000 prebivalcev škofjeloskega okraja. Razstavo si je ogledalo tudi nad 20 šol.

Med ogledom razstave je bilo v skladišču mlina »Trate« več filmskih predavanj o perutinarstvu, zelenjadarstvu, drevesničarstvu, mlekarstvu in živinorejskem zadržništvu. Poleg drugih strokovnjakov so govorili ravnatelj ljublj

Sokolski praznik v Trebnjem

Proslava društvene 25-letnice in razvitje sokolskega prapora, ki mu je kumoval prestolonaslednik Peter

Trebnje, 5. junija. Na binkoštno nedeljo se je vršila v Trebnjem močna sokolska manifestacija. Ze z jutranjimi vlaki so prispeli Sokoli iz Ljubljane in okolice v Trebnje, največ gostov pa je prišlo s popoldanskimi vlaki. Ob 13. sta se zbrali Sokolstvo z godbo Sokola I. in številno občinstvo na kolodvoru, da sprejme zastopnika visokega kuma polkovnika G. Kilerja. Ko je prišel ljubljanski vlak na postajo, je godba zaigrala koračnico, nato pa sta zastopnika kuma pozdravila br. Brovet in sreski načelnik iz Novega mesta br. Logar. Zatem je mala deklica pozdravila v imenu sokolske mladine g. polkovnika ter mu izročila krasen soplek rdečih nageljnov. G. polkovnik je obšel sokolske čete in jih pozdravil.

Nato se je formalil sprevod s sokolsko konjenico na čelu na letno telovadišče. Za godbo Sokola I. so nosili prapore Sokola II. Novega mesta, St. Jerneja in Toplice, sledili so starešinstvo novomeške župe in gostje, nato članstvo in naraščaj s praporom iz Mokronoga in Novega mesta. Sprevod je bil toplo pozdravljen in posut s cvetjem. Med tem se je zbralo na telovadišču nad 2000 ljudi, predvsem kmečkega ljudstva, ki je z zanimanjem sledilo razvitju prapora in uspehi javni telovadbi.

Slavnost razvitja je otvoril v sokolskem delu osiveli 80-letni starost br. Viljem Tomič, ki je pozdravil goste, predvsem pa zastopnika visokega kuma, ki mu je izrekel prisrčno zahvalo, da je Nj. Vis. prestolonaslednik Peter blagovolil prevzeti kamstvo novega prapora. Izrekel je neomajno zvestobo kraljevskemu domu, nato pa je godba intonirala državno himno. Zatem je polkovnik g. Kiler razvil novi prapor s klicem: »Novi prapor plapolaj v zast kralja, domovine in Sokolstva«. Ob tem slovesnem trenutku so nastale dolgotrajne ovacije Nj. Vel. kralju, vsemu kraljevskemu domu in

močni in zedinjeni Jugoslaviji. G. polkovnik je nato izročil prapor praporščaku br. Smidu, ki je svačeno obljubil, da bo nosil prapor neomadeževan v čast kralja in domovine.

Starosta novomeške sokolske župe br. dr. Ivan Vasič je v svojem lepem govoru nato naglašal potrebo bratske slege in medsebojne ljubezni zlasti v sedanjih hudih časih, ko nasprotiki hočejo uničiti našo ljubljeno Jugoslavijo. Posebej je omenil delo Sokolstva za našo konsolidacijo in naposled čestitil trebanjskemu Sokolu k srebnemu jubileju, posebej pa sivolasemu starosti br. Viljemu Tomiču, ki že desetletja neumorno deluje v smislu Tyrševe sokolske misli.

Društvo sta čestitala zastopnik g. bana sreski načelnik br. Logar in prvi vadiatelj trebanjskega Sokola br. Kostnapel iz Ljubljane. Ob zaključku je bila poslana vladna brzojavka Nj. Vel. kralju Aleksandru med burnimi ovacijami Sokolstva in občinstva.

Javna telovadba je pokazala lep napredek sokolskih društev v novomeški župi. Devet točk programa sta izpolnili šolska mladina in sokolska deca, ki je z igrami in dobro izvedenimi prostimi vajami žela toplo pohvalo občinstva. Moški naraščaj je zletelne proste vaje izvedel na štetje prav dobro, ženski naraščaj pa zletne vaje na godbo dokaj skladno in zadovoljivo. Zelo dober je bil nastop članic z zletnimi prostimi vajami in prav tako nastop članov. Pri orodni telovadbi so nastopile tri vrste članov, ki so za svoje posrečene vaje dosegli burno pohvalo občinstva. Naposled je samostojno nastopila na krogih vrsta Sokola Ljubljane II., ki je za svoje drzne izvedbe in odskočke bila deležna gromovite pohvale.

Vrlemu trebanjskemu Sokolu naše iskrene čestitke z željo, da bi novi prapor zbral pod svojim okriljem še nove pobornike sokolske misli v trebanjski okolici.

Za povečanje našega izvoza v Čehoslovaško

V Brnu posluje zadruga izvoznikov in uvoznikov »Kompensa« r. z. z. o. z., ki se peča s pospeševanjem mednarodne izmenjave blaga. Zadruga stremi zlasti za tem, da poveča izvoz jugoslovenskega blaga v Čehoslovaško, in daje našim izvoznikom vse potrebne informacije o razmerah na čehoslovaškem trgu, posreduje pri čehoslovaških izvoznikih, preskrbuje našim izvoznikom primerne zastopnike v CSR in drugo, vse to v svrhu povečanja izvoza našega blaga v CSR. V postev za izvoz ne prihajajo samo deželni izdelki, ampak tudi industrijski in obrtniški proizvodi. Da bi stopila ta organizacija v neposredno zvezo z našimi zanimanjmi, je poslala dva svoja predstavnika tudi v Ljubljano, ki bosta z informacijami, navodili in potrebnim gradivom našim zanimancem na razpolago. Zato vabi Zbornica za TOI vse, ki se za izvoz v Čehoslovaško zanimajo, da stopijo v neposredno zvezo z odličnimi zastopniki doma čehoslovaškega gospodarstva, in sklicuje v to svrhu konferenco, ki se bo vršila danes v torek 6. t. m. ob 16. v zborniški posvetovalnici (Beethovnova ulica 10/1). Kdor išče stike s Čehoslovaško, naj ugodne prilike ne zamudi.

Želodčne bolečine, pritisk v želodcu, gnoloba v črevesju, žolnat okus v ustih, slaba prebava, glavobol, težak jezik, blede barva obraza, izginejo čisto po večkratni uporabi naravne »Franz Josefovce« grenčice s tem, da jo izpijemo kozarec, predno ležemo spat. Specialni zdravniki za bolezni v prebavilih izjavljajo, da je »Franz Josefovca« vodo toplo priporocati kot v te namene služeče domače zdravilo. »Franz Josefovca« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Izlet učencev dopisne trgovske šole

Ljubljana, 5. junija. Med številnimi gosti, ki so za praznike prihajali v Ljubljano, da obiščejo veselejem, je bila nekaj posebnega skupina učencev dopisne trgovske šole, ki so se pred zaključkom šolskega leta sešli na skupnem izletu. Kakor ima ta šola razsejane svoje učence po vsej banovini, tako so se tudi pripeljali na izlet od vseh strani: prišli so od Rakeke in od Semiča, od Čakovca, od Rateč, z Dravskega polja — družina, ki jo druzi v celoto ena tesna več: volja po izobrazbi. Včeraj jutraj so se zbrali v orostih šole v Prazakovi ulici in od tam so si pod vodstvom upravnika profesorja Krošila in ostalih svojih učiteljev v skupinah ogledali nebotičnik, naprave veselejema, narodni muzej, Zbornico za TOI, ki jim jo je razkazal g. dr. Pogacnik.

Po skupnem kosilu pri Slamiču so se z avtobusi odpeljali na Turjak, kjer so si pod vodstvom grajskega oskrbnika ogledali grad in njegove zgodovinske zanimivosti. Nato so na paroboku gozda izletniki pridrili prisrčen piknik. Tu je upravnik g. Krošel na kratko izpregovoril o temeljih in o organizaciji šole, ki si je nadela za smoter: izobrazbo naroda po izobrazbi posameznika. Dopisni pouk je v današnjem času, v katerem človek nikoli ni dovolj oborožen v borbi za svoj gospodarski in življenjski prosih, posebno prikladna metoda individualne vzgoje. Šola je doslej organizirala tečaje za moderne jezike in trgovske predmete, dvorazredno trgovsko šolo in za družini tečaj. Živahno zanimanje, ki ga je šola že takoj v začetku zbudila med vsemi stanovi, priča o tem, da šola ustreza potrebam časa. Potem ko je izpregovoril se profesor Capuder o gospodarskih vprašanjih naše dobe, je govorilo še več učencev. Učenci šole so ljudje vseh starosti in vseh poklicev, ki si prizadevajo izboljšati svoj življenjski položaj ali pa bi v svoji strokovni izobrazbi radi dopolnili, kar jim še manjka za življenje.

S trdnim sklepom, da osnujejo tudi lastno organizacijo, so se udeleženci zvečer vrnili v Ljubljano in se z vlaki odpeljali na svoje domove.

Življenje in vrvenje na ljubljanskem veseleju

Ljubljana, 5. junija. Kdor je včeraj ali danes opazoval živahnost na ljubljanskem veseleju, je moral spoznati, da z denarno krizo vendar ni tako hudo. Poset je bil zlasti včeraj, na binkoštno nedeljo, izredno velik in tudi danes se skoro ni pokazalo, da se je vršila istočasno prva prireditev pokrajinskega sokolskega zleta na zletišču tik veseleja.

Tudi kupčije so se že začele. Prvi kupčijski sklepi so bili, kakor običajno, zabeleženi v pohištveni stroki. Danes si ne moremo več predstavljati veseleja brez pohištvene razstave, kakor tudi naši odlični pohištveni mizarji ne morejo več računati z uspehom in napredkom brez veseleja. Letošnja pohištvena razstava kaže nov lep napredek. Svoje izdelke bi naši mizarji z uspehom lahko razstavili povsod v tujini.

Tudi v najrazličnejših predmetih za stanovanjsko opremo se vedno bolj uveljavlja domači izdelek. Lani nas je na veseleju presenetila krasna domača keramika, ki je letos še odličneje zastopana. Tudi letos beleži kupčije uspehe, kar pa ni pripisati samo konkurenčni zmoglosti v cenah, temveč v prvi vrsti izberi umetniško dovršenih modelov, ki ustrezajo sodobnemu okusu. Letos so nas enaki presenetili tudi krasni, docela domači izdelki lencestev in električnih svetilk v barvanem steklu, ki jih vsak smatra za uvoženo blago in mu šele nizka cena pove, da gre za delo domačih rok.

Ce gledaš razstavljeno blago, bi sodil, da je na veseleju mnogo uvoženega blaga. V resnici pa je letos malo tujih razstavljencev. Domači izdelki očitno zmagujejo, in to brez večje propagande, le na podlagi solidnega dela, konkurenčnih cen in okusnih oblik.

Kupčije beležijo nadalje razstavljenci kovinske stroke (tako domači štedilniki). Reprezentativna je letos zlasti razstava domačih tekstilnih tvornic, ki obsega ves paviljon »M«.

Omeniti moramo tudi lično razstavo male obrti v zunanjih prostorih paviljona »E«, ki jo prireja banovinski urad za pospeševanje obrti. V okviru te razstave pokazani iz-

Danes dne 6. t. m. prostovoljna javna dražba moške konfekcije v Prešernovi ulici 54, dvorišče.

Dve smrtni nesreči

Pri Pečovniku je tovorni vlak povelil hlapca Ivana Kralja, na prelazu savinjske železnice pa osebni vlak motociklista Albina Jurjevca

Celje, 5. junija. Na binkoštno nedeljo okrog 4. jutraj so našli orožniki iz Gaberja na železniški progi pod Vipoto pri Pečovniku etrašno razneseno moško truplo. Naznanca je bil povelil tovorni vlak, ki odhaja ob 3.20 iz Celja proti Ljubljani. Kolesa so nesrečno žu odtrgala obe nogi; eno so našli med tirom, truplo in drugo nogo je pa vlak vlekel še kakih 25 m s seboj. Mrtvec je imel pri sebi samo cigaretno dozo s 5 Dravami in žepni robcem brez monograma. Na sebi je imel črna suknjič, rjave hlače, moder predpasnik in sportno čepico. Truplo so prepeljali v mrtvašnico okoliškega pokopališča. Istovetnost nesrečnega so ugotovili šele danes. Gre za 30letnega Ivana Kralja, doma iz Velikega Nedeljščja, srez Čakovca, ki je bil uslužbenec za hlapca pri trgozcu Francu Kalanu v Celju. Očitno gre za nesrečo.

Danes ob 10.05 se je zgodila ob nezavaranem železniškem prelazu za okoliško doško narodno šolo pri Celju druga železniška nesreča, ki je zahtevala človeško žrtv. Okrog 10. se je peljal 27letni šofer Albin Jurjovec v Vitanje z motornim kolesom od doma skozi Gaberje mimo Nove vasi do Celja. Ko je prišel do prelaza savinjske železnice, je privozil s hitrostjo 35 km iz Celja dopoldanski osebni vlak, ki je bil uvožen 15. maja. Jurjovec je kljub živhu lokomotiv vozil čez progo. Lokomotiva je tresla v zadnji del motornega kolesa in ga vrgla s proge. Jurjovec je odletel 7 m daleč v iarek ob progi za šolskim vrtom, kjer je

delki so pričla obrtniške spretnosti in strokovnega znanja. Paviljon Zbornice za TOI pa so letos zasedli naši poklicni portretni fotografi.

Posebno zanimanje vzbuja letos razstava društva »Zivalce«, ki obsega ves paviljon »K«. Najobsežnejša je tu razstava kuncce, »K«. Najobsežnejša je tu razstava kuncce, Krasne živali so razstavljene tudi v okviru perutninske razstave v tem paviljonu. V ostalem delu paviljona vidimo krasne kanarčke, razne pasme golobov, nadalje zlate in srebrne fazane, male papige in pa eksotične bobre, ki vzbujajo posebno zanimanje.

Enako pozornost kakor razstava »Zivalce« vzbuja tudi razstava »Jubiteljev prirode v stanovanju«, kjer vidimo poleg kaktej in drugih sobnih rastlin številne akvarije z domačimi in eksotičnimi ribicami in drugimi vodnimi živalicami, nadalje krasno zbirko najrazličnejših domačih in tujih ptic.

Izredna privlačnost za vsakega posetnika je tujsko-prometna razstava Dolenjske, ki je tako vzorno opremljena in pestra, da bi bila lahko za vzgled vsem sličnim prireditvam.

»Atraksije veseličnega prostora si mora pač vsakdo sam ogledati. Le eno senzacijo nam omenimo, miniaturno lokomotivo in železnico, ki je prav izredna privlačnost za mlado in staro.

Tabor bivših bojnikov na Žalostni gori

Ljubljana, 5. junija. Na binkoštni ponedeljek so priredili bivši bojniki, vključeni v Zvezi bojnikov, na mnogih krajih v dravski banovini uspele tabore. Eden največjih taborov je bil na Žalostni gori pri Preserju, kamor nobile na binkoštno praznike tudi velike množice romarjev.

V cerkvi je bila pred početkom tabora maša, nato pa so se zbrale množice na poboju pod obzidjem, kjer so izpregovorili govorniki. Tabor je otvoril predsednik preserske skupine bojnikov posestnik gosposod Gasper Reboli, ki je po pozdravu pred besedo poslevoščemu podpredsedniku zveze g. Ivo Marinku, ki je opravil odstopnost bolnega predsednika generala gosposoda Maistra in obenem izročil taboru tudi njegove pozdrave. Govornik je naglasil, da organizacija bojnikov iz svetovne vojne ni politična, marveč je le organizacija, ki pridiguje mir in odklanja nove vojne.

Tabor so nato pozdravili v imenu skupine od D. M. v Polju g. Lajovic, skupine iz Hrudič, Štepanec vasi in Bizovika g. Juvan in skupine iz Most g. Kozina. Nato je v imenu Esperantskega društva govoril akademik g. Damjan Vahen v esperantskem jeziku in isto ponovil tudi slovensko.

Blagajnik zveze g. Kozina iz Most je razpravljal o strahotah svetovnega klanja. 60 milijonov ljudi je bilo tedaj mobiliziranih, vsi so bili prisiljeni delati za vojno, zdaj in v bodoče pa mora sleherni delati samo za mir in sporazum med narodi. Vsi, a smo preživeli vojno in njene grozote, čutimo posledice še zdaj. Vojna je vrgla iz tečajev ves svet in še zdaj ni v svetu ravnotežja. Slovenci bojnikov bodo vedno budno na straži za ohranitev miru.

Besedo je dobil nato bivši vojni kurat g. Jalen, ki je povedal, da je bila v svetu sklenjena s pogodbami ob sklepu svetovne vojne nova vojna: Vojna vojni Požrešneži, ki hlepe po naši zemlji, je ne bodo nikdar dobili. Če pravi Hitler, da imajo Nemci za svoje ljudi premalo zemlje, jim je treba povedati: Kadar bosta živila nemški delavec in kmet tako skromno kakor naša, bosta imela dovolj prostora doma. Isto velja tudi za druge naše neprijatelje. Naslednji govornik g. Florjančič iz Trnovega je prikazal gospodarske prilike po svetovni vojni, ki so izredno razrvane. Ljudstvo, ki je že itak mnogo trpelo med vojno, trpi zaradi gospodarskih razmer še danes. Na naši zemlji se redi še preveč tujih kapitalistov, ki pri nas dobljeni denar za pravljajo v tujini. Govornik je zaključil svoje besede z vzklikom na kralja in domovino, kar so sprejeli zborovalci z gromovitimi vzkliki.

Zborovanje je zaključil g. Ivo Marinko, ki je v daljšem govoru naglašal potrebo, da bodi v javnem življenju več reda, dela in poštenosti. Sinovi slovenske matere smo in hočemo biti združeni v močni Jugoslaviji, v kateri bi morali biti tudi Boigari.

Govornik je nadalje menil, da bi se morali vojni dolgovci črtati, kajti vojne nočemo in samo, če bodo enkrat za vselej odpadli vojni dolgovci, bodo previdnejši tudi oni, ki financirajo vojne pokole. Govornik je zaključil zbor z vzklikom kralju Aleksandru, vladarski hiši Karadjordjevičev in domovini, nato pa so se zborovalci počasi razšli.

obležal ves krvav in je kmalu nato izdihnil. Nesrečnega je počila lobanja, zlomil si je levo nogo, in zmečkal prste na levi. Motorno kolo samo se je popolnoma razbilo. Karambol je bil tako silen, da so se skrivale stopnice na lokomotivi. Truplo so prepeljali v mrtvašnico okoliškega pokopališča. Jurjovec je bil sicer trezen in soliden vozač, a zdaj je neuprednostno zahtevala njegovo življenje.

Pretrsljiva Kalvarija ljubeče žene-matere in dveh nedolžnih otročev se vam odkrije v nepozabnem romanu

PROKLETSTVO LJUBEZNI

ki ga dobite pri upravi »SLOVENSKEGA NARODA«, LJUBLJANA, Knafljeva ulica šte. 5.

Oba dela broširana 30.—dinarjev, (s poštnino Din 35.—), okusno vezano v platno s poštnino Din 50.—.

Zlati jubilej radovljiških gasilcev

50-letno delo radovljiškega gasilnega društva je proslavila velika množica gasilcev in drugega občinstva

Radovljica, 5. junija. Za binkoštno praznike je proslavilo radovljiško gasilno društvo 50letnico obstoja. Ustanovljeno l. 1883, kot tretje gasilno društvo na Gorenjskem se je po vztrajnosti ustanoviteljev kmalu povzdignilo do zavidljive višine.

Ze v soboto popoldne se je odela Radovljica v slavnostno oblačilo. Iz vseh poslopj so vzhrale državne zastave, iz bližnje Oblagorice pa so odmevali strelj toplicev. Ko pa se je slemlnilo, je odkorakal izpred Gasilnega doma sprevod domačih gasilcev, obdan ob številnih bakel in lampoščkov. Na čelu sprevoda je korakala znana godba gasilnega društva iz Šenčurja. Sprevod se je poklozil svojim častnim članom, in sicer g. Vinku Resmanu, gđ. Berti Hudovernikovi in g. Francu Dolžanu, poklonil pa se je tudi sreskajski načelniku g. dr. Vrečerju in mestnemu županu g. dr. Dobravcu. Državna himna je zaključila lepo baklado.

Na binkoštno nedeljo sta že zgodaj zbudila Radovljičane pokanje toplicev in baidnica vrle godba iz Šenčurja. Na mah je oživela Radovljica. Kmalu dopoldne je bilo zbrano pred Gasilekim domom skoro vse gasilstvo iz radovljiškega srez, navzočni pa so bili seveda tudi številni zastopniki sosednjih gasilnih žup. Ob 11. se je formalil sprevod, ki je kranj izpred doma proti župni cerkvi. Na čelu sprevoda je jездila ekipina domačih fantov v narodnih nošah, katerim je sledila skupina narodnih noš, za njimi godba, za njo pa 14 praporov raznih društev. Takoj za prapori emo opazili oficijelne zastopnike oblasti in druge odlične goste, za njimi pa je korakala armada gasilcev nad 300 v krogih. Ves sprevod je kranj v župno cerkev, kjer je daroval mašo za umrle člane gasilca radovljiški dekan g. Fatur, ki je imel pri tej priliki lepo pridigo.

Po končani maši je bil stik gasilstva pred graščino. Na govorniški oder je stopil slavnostni govornik g. Goimir Fieter, ki je pozdravil predvsem g. Josipa Ambrožiča, zastopnika zadržanega pokrovitelja prireditve, ministra na r. in narodnega poslanca za ra-

vseučiliške knjižnice v Beogradu g. Uroša Džoniča, dobrega pokojnikovega prijatelja, črnomajškega župana g. Karla Müllerja, zastopnika »Preporoda« iz Ljubljane in druge. Prisrčno pesem so zapeli sokolski otroci pod vodstvom učitelja g. Kravca. Nato je povzel besedo šolski upravitelj g. Kavčič in v daljših besedah orisal pomembno pokojnikovo življenje za Belo krajino. Po njegovem govoru je zapel oktet »Ljubljanskega Zvonca«, zateka pa je v temperamentnem govoru predsednik JUU, naglašal pomen Lovšinovega dela za učitelstvo in narodno prosveto. Sledil mu je z lepimi besedami črnomajski župan g. Müller, nato zastopnik »Preporoda«, načelnik gasilnega društva iz Črnomlja g. Lofze Setina, predsednik društva »Belo krajine« iz Ljubljane g. dr. Jure Koce in v zastopstvu narodnega poslance g. Makarja šolski upravitelj g. Vladimír Tončič iz Metlike. Gasilske zastave so se trikrat priklopile v pozdrav, pa je župan g. Mallč odkril izredno okusno delano spominsko ploščo, še enkrat ponarjajoč, naj bi vsakdo po svojih skromnih močeh izkušal slediti velikemu delu pokojnega Lovšina. Godba je zaigrala v pozdrav, nato se je pestra množica narodnih moš pričela razhajati proti zabavnemu prostoru, na katerem so neumorni črnomajski mestni godbeniki skrbeli za razvedrilo.

Na večer pred slavnostjo so priredili Viličani baklado z obhodom po trgu, katere so se udeležili skoro vsi domačini in gasilci v krogih. Njihov voditelj, šolski upravitelj g. Rudolf Kavčič je pred Lovšinovim domom s kratkimi besedami poudaril pomen slavnosti odkritja spominske plošče. V nedeljo so od ranega tutra prihajali okoličani na Vinico, da se udeležijo slavnosti, ker je še vsem v srcu globoko vtisnjeno delo slavljenega pokojnika. Prišli so tudi črnomajški gasilci pod vodstvom g. Šetine in črnomajška mestna godba. Malo po napovedanem času je viliški župan g. Pero Mallč pozval navzočne, med njimi zlasti zastopnike Hrvaškega zrnja in Goraznca, potem delegata prosvetnega ministrstva pri maturi v Kranju, direktorja

vinica, 5. junija. Na binkošti se je sonce smejalo zad Vinico, kamor so prihili številni gostje, da počaste spomin izredno zaslužnega moža, ki je več kakor štiri desetletja vzgajal belokrajinsko mladino.

Pokojni Lovšin je ora! ledno v tem najbolj zapuščnem, a vendar lepem delu naše slovenske zemlje. Ni nosil jugoslovenske misli le skrite v svoji duši, nego jo je hrabro izpovedoval. Ustanovil je Sokola in vzgojil več rodov jugoslovenskih mislecev in borcev za to idejo. Njegovo prosvetno in gospodarsko delo za prebivalstvo kaže vseporečno dobre posledice.

Na večer pred slavnostjo so priredili Viličani baklado z obhodom po trgu, katere so se udeležili skoro vsi domačini in gasilci v krogih. Njihov voditelj, šolski upravitelj g. Rudolf Kavčič je pred Lovšinovim domom s kratkimi besedami poudaril pomen slavnosti odkritja spominske plošče. V nedeljo so od ranega tutra prihajali okoličani na Vinico, da se udeležijo slavnosti, ker je še vsem v srcu globoko vtisnjeno delo slavljenega pokojnika. Prišli so tudi črnomajški gasilci pod vodstvom g. Šetine in črnomajška mestna godba. Malo po napovedanem času je viliški župan g. Pero Mallč pozval navzočne, med njimi zlasti zastopnike Hrvaškega zrnja in Goraznca, potem delegata prosvetnega ministrstva pri maturi v Kranju, direktorja

Binkoštna kronika

Ljubljana, 5. junija.

Zopet je imela enkrat prav dunajska vremenska napoved, ki je za oba binkoštna praznika napovedala lepo in toplo vreme. Po skoro enomesečnem dežju se je v petek in soboto vreme še lovilo, toda oba praznika sta bila že skoro poletna. Zato seveda ni čudno, da je vse pohitelo v naravo. Oba dneva je bil izredno velik promet na ljubljanskem glavnem kolodvoru, kjer je vršalo kakor v panju. Na tisoče izletnikov se je odpeljalo iz Ljubljane že v soboto, glavni kader pa v nedeljo jutraj. Izletniškemu vlaku v Bohinjsko Bistrico, ki je že iz Zagreba pripeljal 280 gostov, se je pridružilo še v Ljubljani okrog 800 izletnikov, tako da je neizmerno dolga železna kača potegnila na prelepo Gorenjsko že jutraj okrog tisoč izletnikov. Prav tako so bili napolnjeni tudi vsi drugi vlaki na Gorenjsko, Dolenjsko in Notranjsko ali pa v štajersko smer. Še popoldne je bilo živahno na kolodvoru, saj je celo popoldanski gorenjec odpeljal s seboj 450 izletnikov. Vsega skupaj se je iz Ljubljane odpeljalo najmanj 15 tisoč ljudi.

Veselejem in birma

Kljub temu je bilo tudi v Ljubljani sami prav živahno, saj sta veselejem in birma privabila v mesto tisoče tujcev, mnogo ljudi pa je držal v Ljubljani nastop srednješolske mladine v Tivoliju, ki je bil tako rekoč prietek sokolskih dnevoj. O njem noračamo obširneje na drugem mestu. — Oba binkoštna praznika je bilo v stolnici birmanih 2456 otrok. Birmanov je škof dr. Gregorij Rožman, in sicer je bilo v nedeljo dopoldne birmanih 1647, popoldne 593, danes pa 216 otrok.

Prošt Kalan na mrtvaškem odru

Truplo blagopokojnega prošta Andreja Kalana so v soboto položili na mrtvaški oder v Marjarišče, kamor so oba praznika romale velike množice ljudi, da se zadnjikrat poslovijo od pokojnika. Zlasti so prihajali k pokojniku številni siromaki, ki so z njim izgubili pravega krušnega očeta. Uprava Marjarišča je prešla sožalne brzojavke od knezoškofa dr. Jegliča, bivšega prefekta Kordina, konzulterja škofa Gnidočca v Južni Srbiji, bivšega ministra Svedca in drugih. Mnogi so poslali krasne vence, med drugim tudi Čebelsko društvo, katerega član je bil pokojnik. Pogreb bo jutri ob 9. iz Marjarišča.

Slava artiljerijskega polka

Danes dopoldne je proslavil 16. artiljerijski polk svojo slavo v spomin na dan, ko so njegove baterije ob priliki koroške ofenzive udarile na Gosposvetsko polje. Proslava se je vršila na prostoranem dvorišču artiljerijske vojašnice, kjer so se zbrali najodličnejši predstavniki javnosti, med drugi midivizijsniar general g. Čukavac, belvelnik mesta general g. Popović, podban g. dr. Pirkmajer, župan g. dr. Puc in drugi. Po cerkvenih obredih, ki jih so opravili pravoslavni, katoliški in muslimanski svečniki, se je vršilo sečenje kolača, o pomenu polkovne slave je pa govoril polkovnik g. Radovan Jovanović. Sledi je mimovrt vseh edinic v paradnem maršu, po defileju so bili pa gostje povabljeni k zakuski. Pogosteni so bili tudi vsi vojaki in vsak je izpil čašo vina na zdravje Nj. Vel. kralja. Pri proslavi je sodeloval tudi bežigradski oktet, ki je zapel več pesmi. Popoldne nato se je vršila prisrčna vojaška zabava s raznimi zabavnimi točkami.

Ga. Zajčeva na zadnji poti

V soboto okrog 18. je ga. Antonija Zajčeva, ki se je bila pretekli teden ponesečila v Ljubljani, podlegla v Leonišču hudim poškodbam. Zaradi zastrupljenja so ji morali najprej odrezati nogo, toda kljub temu ji niso mogli rešiti življenja. Danes ob 17. so izpred hiše žalosti. Potočnoka ulica 8, prepeljali ugledno gospo k večnemu počitku. Kako priljubljena je bila in koliko simpatij je uživala, je pričal lepi pogreb, ki so se ga udeležili tudi mnogi občinski svetniki in drugi.

Nesreča in samomorilni polkus

Praznika sta potekla brez pomembnih dogodkov in večjih nesreč. Ljubljanska bolnišnica je sprejela samo dve žrtvi lažjih nesreč in pa mlado samomorilno kandidatko. Na Ježici je v nedeljo pri telovadbi učence osnovne šole Zvonko Bregar tako nesrečno padel, da si je zlomil levo roko. Ana Palovčeva, vdova po poštnem uradniku iz Most, stanujoča na Zaloški cesti v Mostah, je dom padla po stopnicah in se pobila na glavi. 18-letna brezposelna služkinja Tereza L. se je naveličala življenja. V obupu si je prerezala žile na roki. Prepeljali so jo v bolnišnico, kjer so ji nudili potrebno pomoč in je lahko popoldne že odšla.

DOGODKI PO ŠIRNEM SVETU

Bodoča angleška kraljica,

mala princesa Mary (spredaj desno) prihaja v družbi svojega očeta, princa Yorskega (na levi), drugega sinu angleškega kralja, svoje matere in sestrice na londonsko Olympijo, kjer se vršijo ta čas velike vojaške prireditve. Princesa Mary je po hišnem zakoniku angleških kraljev določena, da pride kot naslednica sedanjega prestolonaslednika, princa Waleškega na angleški prestol

Matematiki

Anekdote in zanimivosti iz življenja velikih matematikov — Prof. Einstein je slab računar — Gauss je vedel z 11 leti več nego njegov učitelj

Veliki francoski matematik Poisson je nekoč dejal, da je življenje samo za dve stvari dobro: da se uči matematike in da jo uči. Ta izrek bo točen vsaj za velike matematike, o katerih je pesnik Novalis zapisal, da so najsmrečnejši ljudje na svetu in da je njih znanost najčistejša religija.

Filozof Platon je dejal, da je Bog največji matematik, dočim je neki drugi grški modrijan primerjal matematiko z lotofagi. Kdor je samo enkrat okusil slast njihove vede, je ne more več ostaviti. Vsi ti izreki se nam vidijo pretirani, a za marsikatero pomembnega zastopnika znanosti o številah so povsem na mestu. Ostroumni Leonhard Euler je bil na pr. tako vdan svoji vedi, da je na zadnje po največ zaradi nje izgubil vid. Navzlic temu je na-

daljeval svoja raziskovanja in je svetu ostavil delo, ki obsega v 43 knjigah 21.000 strani. Njegov spomin je bil bajen. Homerjevo »Iliado« in Vergilovo »Eneido« je znal bajne na pamet od začetka do konca in narobe.

Euler je bil tudi silen računar iz glave, česar ne moremo trditi o vseh velikih matematikih. Prof. Einstein se pri takanih računih baje rad zmoti, a genialni matematik Lazarus Fuchs je bil tako slab računar, da je čestokrat po cele ure reševal kakšne zamotane račune in je šele na koncu spoznal, da se je bil nekje v sredini zmotil.

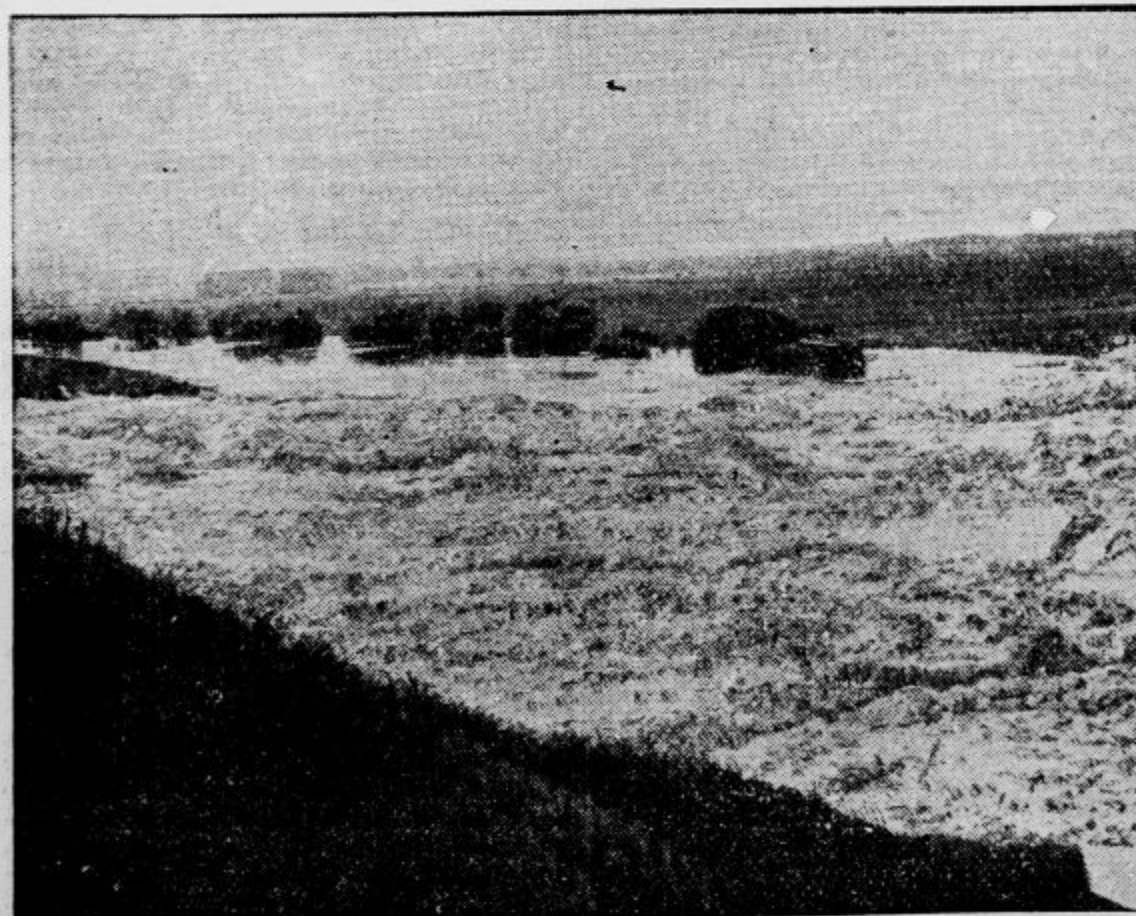
Čisto drugačne vrste je bil kralj vseh matematikov Karl Friedrich Gauss. Ko mu je bilo 11 let, je moral njegov učitelj priznati, da ve dečko dosti več nego on sam. Ko je šel Gauss 18 in pol leta, je postal na mah slaven z rešitvijo nekega geometričnega problema, o katerem so trdili, da je nerešljiv.

O Richardu Dedekindu pripovedujejo, da je v nekem leksikonu čital svojo biografijo. Z začudenjem je opazil poleg svojega imena križec in datum smrti. Sedel je k mizi in napisal izdajatelju tega leksikona pismo: »Smatram za svojo dolžnost, opozoriti vas na to, da je v navedbi datuma moje smrti v vašem leksikonu letnica po vsej priliki pogrešna.« Pomembni matematik Jakob je imel brata, ki je bil tudi matematik, a manjši nego on in ga v strokovnih krogih tudi niso tako poznavali. Pač pa si je ta brat pridobil veliko ime kot izumitelj galvanoplastike. Matematika je zelo jezilo, da so ga venomer zamenjavali z galvanoplastikom. Nekoč ga je vprašala neka dama: »Ali ste brat znamenitega Jakobija?« — »Ne,« je odvrnil ta srdito, »on je moj brat!«

Filozof Kuno Fischer je imel nekoliko nalnega strica, ki ni bil še nikoli videl tabele logaritmov. Ko jo je nekoč opazil pri nekem Fischerjevem prijatelju, ga je vprašal, kaj so prav za prav te številke, in prejel je šaljivi odgovor: »Evropske hišne številke!« Naslednjega dne je stric pripovedoval o neki družbi, da je strašno, česa se morajo današnji gimnazijci vsega učiti, med drugim celo vse evropske hišne številke na izust.

Danes ti ponavljam spet jaz, kot tvoj prijatelj zvesti: Prvovrstni je buffet le na Gospodovski cesti!

Poplavna katastrofa v Nemčiji

Deževja zadnjih dni so povzročila pri Bernburgu ob reki Saali veliko poplavno katastrofo. Nerabni material velike tovarne apna in sode, ki so ga odlagali ob reki in je sčasoma narasel v celo majhno gorovje, se je zrušil v širini pol kilometra v reko in jo zajezil. V kratkem je reka narasla za več nego 2 m nad normalo, nastalo je ogromno jezero čez vso dolino. Vodovje je povzročilo velikansko škodo in doslej mu se niso mogli izkopati odtoka

Ljudska štetja v starih časih

Prvim ljudskim štetjem je kumovala državna davčna politika in Kitajci kot prvi izumitelji marsičesa drugega so dali tudi tu vsemu svetu vzgled. Kakšnih 3000 let pred našim štetjem je bila vsa ogromna dežela radi neprestanih vojn v veliki bedi. Ljudje so se branili plačevati davke (ki so potemtakem brzokone tudi kitajski izum), zlasti pa so se branili plačati državni svoj tribut v izmeri, ki se jim je videla pretirana. Da bi ugotovili, kdo je plačal davke in kdo jih ni, zlasti pa v kakšni višini jih kdo lahko plača, so tedaj oblasti odredile prvo ljudsko štetje, zamislili so si tudi povsem moderen kataster s podrobnimi podatki o vsakem posamezniku in po teh podatkih je bilo potem lahko odmeriti kolikor toliko pravične dajatve v državne občinske blagajne.

Sv. pismo nam pripoveduje, kako so pozneje v Egiptu izvedli prvo ljudsko štetje na podlagi Jožefove napovedi sedmih debelih in sedmih suhih let. Šlo je za pravilno razdelitev velikanskih zalog rodovitnih let za nerodovitna in zgodovina pripoveduje, da se je Egipt po spoznanjih tega ljudskega štetja tudi v resnici dobro prebil skozi slaba leta. Nekako v istem času so izvedli tudi Perzijci in Indijci v svojih deželah prvokrat ljudska štetja, in sicer jim je šlo za odmero davkov in za ugotovitev moči vojaških kast.

V starem veku so tudi Grki prakticirali ljudska štetja, a še daleč ne tako veliko-potezno in smotrno kakor Rimljani, ki so sestavljali natančne registrature ne samo o posameznikih, temveč tudi o celih deželah, da bi ugotovili gostoto in premoženjske razmere njihovega prebivalstva. Na podlagi teh podatkov so osrednje oblasti v Rimu odredile n. pr. preselitev ljudi z gosto naseljenih ozemelj na redko naseljena.

V srednjem veku z njegovim večnim prihajanjem in odhajanjem ljudstev so bila sistematična ljudska štetja nemogoča. Šele renesančna doba jih je uvedla spet po antičnih vzorih. Poleg splošnih ljudskih štetij pa so prakticirala tedaj zlasti mesta preštevane prebivalstva v svojem okrožju, a tu je šlo pred vsem za podatke o posameznih ljudskih slojih, n. pr. za število orožja sposobnih mož.

Redna in sistematična štetja je uvedla l. 1748. najprvo Švedska, na kar so ji sledile Angleška, Pruska, Francija, Holandska itd. Danes je stroka ljudskega štetja po delu Mednarodnega statističnega zbora izdelana do najmanjše potankosti in je postala ena najvažnejših vej uradne statistike.

Kakor požar velikega petrolejskega vreca

Je videti ta slika. V resnici gre za poskusen prižig velikega petrolejskega kotla v Londonu, pri čemer so predvajali nov gasilni aparat. Posrečilo se je ogenj pogasiti v manj nego minuti časa

Žalovanje v Abesiniji

Pred kratkim je umrla abesinskemu cesarju Hallu Selsiju druga hčerka, 16-letna princesa Zenab Vork, za piščanco. Ob tej priliki je izdal cesar svojim podanikom naslednja značilna navodila za žalovanje:

1. Žalovanje ne sme trajati več nego tri dni. Prvi dan naj pridejo sorodniki in prijatelji s tolažilnimi besedami za tiste, ki ga je zadela nesreča. Naslednja dva dni naj se tolažijo najbližji sorodniki pokojnega, ki se niso mogli udeležiti pogreba. Tisti pa, ki prihajajo tretji dan k žalujočemu človeku, naj svojega poseta ne zavlečejo preveč, ker njih navzočnost ga spominja na izgubljeno osebo in mu izvablja jok. — 2. Priporočljivo je tudi, naj si sorodniki pokojnega na dan pogreba ne razpraskajo obraza, si trgajo obleko in valjajo po tleh. To je izključna zadeva žensk in ljudi, ki ne verjamejo v večno življenje. Žalujoči kristijan pa ima dva pripomočka, da izrazi svojo ljubezen: solze in molitve. — 3. V bodoče naj se žalujoči ne odevajo več v temna ali raznobarna oblačila. V znak žalosti naj si prišijejo črn trak na zunanjo stran svojega plašča. To naj velja enkrat za vselej.

Pri astmi in boleznih srca, prsi in pljuč, škrofulozi in rahitisu, povečanju ščitne žleze in postanku golše, je uravnavala delovanja črevesja z unorabo naravnega »Franz Josefove« gredice velike važnosti. Kliniki svetovnega slovesa so opazili pri jetičnih, da v začetku bolezni, porajajoče se zaneke ponehavajo s pomočjo »Franz Josefove« vode, ne da bi se pojavile driske, ki se jih vsak dan bolnik boji. »Franz Josefova« gredica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Prenos krvi z umetnim srcem

Pariški zdravnik dr. Becart je izumil nov način prenosa krvi. Med darovalcem krvi in pacientom stoji kakor umetno srce električen aparat z rotirajočo sesalko, ki se naravno točno na pacientov utrip. Skozi to pripravo mora darovalčeva kri pripraviti da je zamisljena tako, da kri ne more v darovalca nazaj, kakor se tudi ne morejo prenašati uničene stanične sestavine

Žena v sodobnem svetu

Zaščita matere in otroka v praksi

Pretekli teden se je vršil v Novem Sadu kongres Jugoslovenske ženske zveze. Obravnavalo se je več vprašanj in sprejelo več resolucij. O vsem bo natančneje poročala delegatka ga. Govekarjeva na skupnem sestanku ženskih društev v sredo 7. tega meseca ob 17. v damski sobi kavarnе »Emona«.

Od vseh problemov, ki so se obravnavali na skupščini, utegne biti najbolj zanimiv oni o zaščiti materinstva, kakor ga je načel ga. Cirila Stebijeva v svojem referatu o materinskih penzijah. Bistvo zahteve pokojnine za matere je: vsaka žena, ki ima otroke in živi brez moškega vzdrževalca, torej vdova, ločena žena, ki ne dobiva zadostne alimentacije, ali nezakonska mati, prejema od občine letno rento, ako prebiva v tej občini 15 let. Renta se ravna po višini eventualnih dohodkov in po številu otrok; prejemajo jo do dovršenega 15. odnosa do 17. leta. Mati, ki ni sposobna za delo, dobiva še posebno doklado.

To pa se naj bi materam ne dajalo v obliki raznih društev in občinskih podpor, torej v obliki poniževalne miloščine kakor doslej, temveč naj bi ji ta dohodek pripadal na podlagi zakona. Predavateljica je svoj predlog glede uvedbe zakona o materinskih pokojninah motivirala z dokazovanjem, da mati, ki je preobremenjena s pridobitnim delom v svrhu preskrbe svojih otrok, teh ne more vzgajati in so ti pogosto prepuščeni samim sebi in ulici. Zanimarjeto so v vseh ozirih in pogosto padejo v poznejših letih na ramena občine. Ze iz tega vzroka je za občino bolje, da pravočasno nudi zadostno podporo in si prihrani poznejše neplodne izdatke, ki jih mora čisto plačevati za svoje občane po vzgajalnih, bolnišničnih, jetnišničnih. S temi pokojninami občina ne uvaja novih dajatev, temveč le prenese na novo, toda samo eno postavko vse izdatke, ki so zdaj vnešeni v občinski proračun v raznih postavkah, kakor so subvencije raznim društvom, mi-

loščine, enkratne denarne podpore, oskrbine, vzdrževalnine. Vsota se ne izpremenja, pač pa se postavi način socialne pomoči na višji nivo.

Seveda ima občina pravico in dolžnost kontrolirati upravičenost prejemanja pokojnine od prizadete matere ter skrbeti, da se otroci res primerno vzgajajo.

Ga. Stebijeva je zaključila referat takole: »Predlagam, da zastavi JZS svoje delo v tej smeri zaščite in pomoči materam. Pripravi moramo najprej točno statistiko, na podlagi katere lahko zahtevamo, da se uvede zakon o materinskih pokojninah tudi pri nas. Ta statistika naj obsega predvsem vse vrste podpor, ki jih občina daje materam in otrokom, posameznim družtvom in ustanovam, enkratne podpore (božičnice in podobno) in število oseb, ki jih na ta način podpira. Tako se lahko ugotovi vsota, ki bi bila potrebna, da se ta zakon uvede tudi pri nas.«

Primerno bi bilo proučiti, kako se je ta zakon obnesel tam, kjer je že uveden. Kakor vse kaže, gre povsod razvoju skrbstva za otroke, ki nimajo pravega nadzorstva, v drugo smer: v skupna oskrbovališča, v dečje domove, mati pa se posveča poklicu. Na Švedskem se gotovo že več let uveljavlja eno in drugo. Kaj je bolje za matere in otroke?

Češkoslovaške žene v borbi za pravice poročenih uradnic. Na podlagi novega osnutka glede plač bi bile poročene uradnice prikrajšane na plači, a tudi druge pravice bi se jim okrnile. Strokovna organizacija pa je skupno z ženskimi političnimi organizacijami sestavila primerno protestno spomenico ter jo razposlala na odločilna mesta in publicirala. Žene so priredile tudi anketo, kjer so nastopali govorniki za ženske pravice proti njim. Inž. Toni Tumilrotova je v glavnem referatu protestirala proti načrtu finančnega ministra, ki predvideva izvedbo varčevalnih ukrepov v glavnem na račun ženskih moči. Po avdienci pri več ministrih se je posrečilo ženam, da so preprečile vsaj del neugodnih ukrepov.

TEDEN DNI FILMA

Razgovor s plavolaso Venero

Te dni je dospela na Dunaj Marlena Dietrichova in Dunaj je imel s tem senzacijo, kakršne že ne pomni nikoli. Prednjo soboto zvečer se je ustavil pred hotelom Kranz Ambassado na Novem trgu krasen avto. Iz njega je stopila Dietrichova s soprogom Sieberjem in s svojo 11 letno hčerko. Vest o kmalu razširila po mestu in vso vožnjo od kolodvorov do hotela je bila umetnica burno pozdravljana od gostega špalirja ljudi. V hotelu živi Marlena v najstrožji nedostopnosti. Nihče ne sme k njej. Izjemo tvori le njen dolgoletni prijatelj Willy Forst. Nasproti Marleninih sob stanuje v hotelu rumunski državnik Manulescu in poleg sloviti komponist Robert Stolz. Oba se zama trudita, da bi jo videla. Marlena zapušča hotel pri skrivnih stopnicah v ozadiju hotela in na dvorišču jo že čaka avto, v katerega se skrije in zateče pred čakajočo množico oboževalcev.

Sele predzadnje nedeljo popoldne je sprejela novinarje. Prišla je v spremstvu Forsta. Bleščeča pojava te edinstvene žene silno vpliva na človeka. Marlena je v življenju kakor v filmu čarobna, več kakor lepa. Njeni plavi ko svilu mehki lasje so skriti v majhnem klobučku. Velike nje oči, polne živega sijaja, imajo nekak otožen izraz in njena usta, ki se od časa do časa zavlečejo v lahne nasmešek, govorijo nemo!

V znak pozdrava je dala novinarjem roko. »Bežati moram pred popularnostjo, začne pripovedovati umetnica. »Prihajam iz

Pariza, kjer so me slavili kot malokje. Preko Berlina sem prišla na Dunaj. Smoter mojega potovanja ni nikak film. Vse, kar se govori o tem, da nameravam sodelovati pri kakem evropskem filmu, je izmišljnja. Vezana sem na družbo Paramount. Zdjaj sem na dopustu; odmora in počitka sem zelo potrebna. Dve leti sem delala skoro brez oddiha. Moje filme zadnjih let, »Maroko«, »Shanghai Ekspres« in »Plavalas Venero« itak poznate. Zdjaj sem dovršila zadnji film »Visoka pesem«. Toda morda družbi ne bo prav, če izdam naslov filma in če vam o njegovi vsebini kaj več povem.«

Ko sem občudoval Marlenino krasno toaletto, je takoj dejala: »Vest, da omenjam novo modo ženskih hlač, ni resnična. Res sem nosila nekajkrat hlače na ladij, to pa zgolj iz udobnosti. Večkrat sem jih nosila tudi doma, toda s tem še ni rečeno, da sem tako ekscentrična, da bi hotela uveljaviti novo modo. Kakšni so moji načrti za bodočnost? Do 20. septembra bom na dopustu. Se nekaj dni bom ostala na Dunaju, če bom imela mir pred ljudmi. Nato bom jadralsko sem in tja po Evropi. Kam me bo privedla pot, še ne vem, pa bi vam tega tudi ne povedala rada, ker si ne želim nikjer sprejemov, razgovorov in banketov. Zlečla bi se res odpočiti.«

Nato se je Willy Forst oglašil in prosil za svojo prijateljico, naj jo puste zdaj v miru. Se nekaj besed in prisrčnih pozdravov in z lahniimi kretnjami se je odstranila »plavalas Venera« iz »svojega salona. X

Sportna nedelja

Primorje lahkoatletski prvak države

Z naskokom skoraj 35.000 točk se je Primorje kvalificiralo kot najboljši lahkoatletski klub Jugoslavije — Ilirija je čvrsto ohranila četrto mesto ter povečala lansko število točk

Ljubljana, 4. junija.

Najtežja bitka v naši lahki atletiki, državno prvenstvo za moštva je končano, in sicer s ponosno in prepričljivo zmago naših atletov. Nismo bili pesimisti, vendar pa nismo pričakovali, da se bodo naši atleti tako odlikovali ter tako visoko dvignili sloves našega lahkoatletskega sporta. Ne samo, da je Ilirija klub majhnemu številu atletov, ki so nastopili za njene barve, čvrsto ohranila svoje lansko četrto mesto in celo povečala število svojih točk, si je Primorje z ogromnim naskokom izvajalo zmago ter si priborilo naslov državnega prvaka za moštva. Državno prvenstvo je letos prvič prišlo k nam. Borbeni duh in veliko število doseženih točk nam jama, da ga ne bomo tako kmalu pustili iz rok. Primorje je doseglo 106.834,76 točk. Tega števila dosedaj sploh še ni dosegel noben klub v naši državi. Primorje in Ilirija sta s svojim nastopom znova jasno dokazala, da gre pri njih za tebi sportni panogi Slovencev, ki se morajo sicer boriti z raznimi velikimi tekočimi, ki pa so zaradi svojega odličnega materiala, zaradi svoje vztrajnosti in agilnosti poklicani, da morajo imeti prvo besedo v vseh vprašanih, ki se tičejo lahke atletike.

V Mariboru sta nastopila samo Železničar in Maraton. Železničar je zasedel četrto mesto pred zagrebškim Makabiem, Maratom pa osmo mesto. Beograjski klubi bodo tekmovali šele prihodnjo nedeljo, vendar pa ne bodo vplivali na gornji del placenta.

Končni placement

V naslednjem objavljamo placement posameznih klubov, razen beograjskih. Številke v oklepajih pomenijo točke, ki so jih klubi dosegli lani.

Primorje 106.834,76, (69.597,30)
Concordia 72.232,80, (76.686,78)
Hašk 51.292,28, (76.829,80)
Ilirija 44.527,99, (41.977,21)
Maraton (Zagreb) 26.790,72, (21.809,20)
Železničar (Maribor) 23.125,85, (19.147,74)
Makabi (Zagreb) 20.709,60, (12.739,45)
Maraton (Maribor) 17.835,16

Tekmovanje v Ljubljani

O tekmovalju v Ljubljani, ki se je vršilo v soboto in nedeljo popoldne, bi bilo omeniti naslednje:

Oba naša kluba Primorje in Ilirija sta nastopila dokaj handicapirana. Manjkalo jim je več odličnih atletov, kakor Zupan, Skok, Truš, Slaničar, Bručan itd. Ni bil sicer postavljen noben nov rekord, vendar pa so rezultati zlasti v tehkih prav odlični. Osobito Primorje razpolaga z dobro gardo srednjeprosnega. V skokih in metih so bili rezultati nekoliko slabši, pa smo tudi z njimi lahko zadovoljni. Pomisliti moramo, da stojimo šele v začetku sezone in da je bil trening v tehničnih disciplinah zaradi slabega vremena v mesecu maju zelo otežen.

Pravo veselje je bilo opazovati borbeni duh, s katerim so vsi atleti šli v borbo. V tem so se odlikovali vsi brez izjeme. Zaradi izrednih uspehov moramo imenovati zlasti znanega all round atleta Ilirije Neleja Zupančiča in njegovega klubskega druga Dečmana. Od Primorja so se zlasti odlikovali mirni in neizprni Krevs, dalje Gaberšek, Hanžl, sprinter Kovačič, Slapar, ki je izboljšal svoj dosedajni rezultat v metu kopja za več kot poldrugi meter, Zorja Aleks, Slanina, Korče, Marek Evgen itd.

Organizacija je bila v soboto slaba, v nedeljo pa brezhibna. Grajiati pa je treba nekatere mlađe sodnike, ki se pozivu za sodelovanje niso odzvali.

Rezultati so bili naslednji:

Tek 100 m: Startalo 53 Pr. 16 Il. Minimum doseglo 38. Kovačič Alf. (P) 11,3. Zupančič N. 11,4. Pfeifer (I) 11,6. Cerar Dr. (P) 11,7. Putinja, Slapar, Gaberšek (vsi P) 11,8. Zorja A. (P) 11,9. Cerar L. Perpar (P) 12. Perović J., Weib. Zorja F., Hassl (vsi P) 12,2. Stepišnik (I), Jug F., Zgur, Kolenc (P) 12,3. Čurda, Gvardijanič, Perović L., Rajč M., Čepin, Sket B. (vsi P), Banko (I), Serše (P) 12,4. Slamič, Stepančič, Staube, Raič D., Sterniša (vsi P), Megušar (I) 12,5. Kveder (I), prof. Petkovšek (P) 12,6.

Točke: Primorje 17.909,20, Ilirija 4.929,80. Tek 200 m: Startalo 36 Pr. 12 Il. Minimum doseglo 37. Kovačič Alf. (P) 23,4. Cerar Dr. (P), Zupančič N. (I) 23,7. Slapar (P), Pfeifer (I) 24. Zorja A. (P) 24,2. Svetelj (I) 24,4. Zorja F. (P) 24,5. Perpar, Putinja (P) 24,6. Korče (P) 24,8. Cerar L. 24,9. Perović L. (P) 25. Gaberšek (P), Pukl (I) 25,1. Perović J., Gvardijanič, Krevs (P), Brunet, Stepišnik (I) 25,2. Slamič, Kolenc (P) 25,3. Zdravec (P) 25,4. Raič M. (P) 25,5. Sterniša, Hassl (P) 25,7. Furlan, Stepančič, Staube (P) 25,8. Srakar (P) 25,9. Skušek (P), Lejka (I) 26. Jordan (P) 26,1. Urbančič, Kramer (P), Banko, Dečman (I) 26,2.

Točke: Primorje 16.978, Ilirija 5.524. Tek 400 m: Startalo 16 Pr. 4 Il. Minimum doseglo 17. Zupančič N. (I) 52,7. Gaberšek (P) 53,3. Zorja A. (P) 53,6. Zorja F. (P) 54,2. Krevs (P) 55,1. Srakar (P) 56. Gorskak (P) 56,1. Korče (P) 56,3. Putinja (P) 56,4. Kovačič A. (P) 56,5. Lejka (I) 56,8. Zgur (P) 57,2. Kovačič L. (P) 57,4. Habič (I) 57,6. Zdravec, Skušek, Perović I. (P) 57,7.

Točke: Primorje 9.648,44, Ilirija 215,4. Tek 800 m: Startalo 12 Pr. 4 Il. Minimum 13. Krevs (P) 2:04,5. Gaberšek (P) 2:05. Zorja F. (P) 2:07. Zorja A. (P) 2:08,2. Srakar (P) 2:09,3. Gorskak (P) 2:11. Lejka (I) 2:11,7. Cerar (P) 2:13. Osterman (I) 2:14,4. Skušek (P) 2:16,1. Kovačič L., Putinja (P) 2:16,5. Sporn (I) 2:17.

Točke: Primorje 7.178,50, Ilirija 1.979,50. Tek 1500 m: Startalo 11 Pr. 4 Il. Minimum 12. Krevs (P) 4:24,6. Gaberšek (P) 4:27,6. Osterman (I) 4:30. Srakar (P) 4:30,2. Gorskak (P) 4:32. Sporn (I) 4:39,4. Zorja A. (P) 4:40,4. Senčar L. (I) 4:42,6. Cerar (P) 4:44,2. Stegu (I) 4:46,6. Zorja F. (P) 4:47,4. Kovačič L. (P) 4:48.

Točke: Primorje 6.071, Ilirija 2.984. Tek 5000 m: Startalo 7 Pr. 4 Il. Minimum 6. Krevs (P) 16:24,8. Cerar (P)

17:23,6. Senčar L. (I) 17:43,8. Kovačič L. (P) 18:00,8. Sporn (I) 18:09. Gorskak (P) 18:17.

Točke: Primorje 2.676,38, Ilirija 1.240,76. Tek 10.000 m: Startalo 2 Pr. 2 Il. Minimum 3. Sporn (I) 36:25. Grad (P) 36:45,8. Gorskak (P) 37:40,4.

Točke: Primorje 1.375,58, Ilirija 734,50. Stafeta 4x100 m: Startalo 10 stafet Pr. 2 stafeti Il. Minimum 10 stafet. Ilirija 48. Primorje 48,3. Primorje 48,3. Primorje 48,4. Primorje 48,5. Primorje 48,6. Ilirija 48,7. Primorje 48,6. Primorje 49,1. Primorje 49,7. Točke: Primorje 19.740, Ilirija 5.080.

Met kladiva: Startalo 5 Il. Minimum 3. Jeglič 33,51. Jurčev 29,41. Senčar L. 28,32. Točke: Ilirija 807,60.

Met kopja: Startalo 6 Pr. 4 Il. Minimum 5. Slapar (P) 53,66. Brunet (I) 45,12. Dečman (I) 43,24.

Točke: Primorje 1.850,23, Ilirija 1.148,60. Skok ob palici: Startalo 2 Pr. 2 Il. Minimum 3. Zupančič, Dečman (I) 2,91. Gašperšič (P) 2,80.

Točke: Primorje 379, Ilirija 876,80.

Troskok: Startalo 9 Pr. 4 Il. Minimum 9. Korče (P) 12,93. Perpar (P) 12,40. Outrata (I) 12,03. Dečman (I) 11,91. He (P) 11,89. Oražem (P) 11,74. Raič M. (P) 11,67. Medica (P) 11,59. Grünfeld (I) 11,56.

Točke: Primorje 3.492, Ilirija 1.672,20.

Skok v višino z zaletom: Startalo 29 Pr. 13 Il. Minimum 29. Marek E., Slanina (P), Zupančič, Dečman (I) 1,65. Dobovšek, Stegu (I), Zgur (P) 1,60. Cerar D., Cerar V., Čurda, Gvardijanič, He, Oražem, Perović J., Raič D. in M., Svetič, Stepančič, Tršar, Švigelj, Staube, Medica, Marek I. (vsi P), Fince, Grünfeld, Jeglič, Pribovšek, Pukl, Svetek (vsi I) 1,50.

Točke: Primorje 8.122, Ilirija 4.680.

Skok v daljavo: Startalo 17 Pr. 10 Il. Minimum 12. Stepišnik (I) 6,00. Slapar (P) 5,99. Korče (P) 5,96. Putinja (P) 5,94. Ou-

trata (I) 5,90. Pukl (I) 5,85. Medica (P) 5,75. He (P) 5,72. Cerar D. in Raič M. (P) 5,64. Raič D. (P) 5,61. Grünfeld (I) 5,600.

Točke: Primorje 4.435,25, Ilirija 2.272,75. Met krogla: Startalo 15 Pr. 8 Il. Minimum 11. Zupančič (I) 12,69. Marek (P) 12,06. Stepišnik (I) 11,53. Jeglič (I) 11,50. Slamič (P) 11,21. Marek I. (P) 11,17. Dobovšek (I) 11,04. Perpar (P) 11,00. Pušišek (I) 10,79. Pukl (I) 10,61. Serše (P) 10,50.

Točke: Primorje 3.612, Ilirija 2.924.

Met diska: Startalo 10 Pr. 11 Il. Minimum 18. Jug (P) 34,88. Stepišnik (I) 33,69. Dobovšek (I) 33,45. Jeglič (I) 32,98. Pukl (I) 32,68. Polič (P) 32,03. Serše (P) 32,03. Slamič (P) 31,93. Staube (P) 29,99. Marek E. (P) 29,98. Banko (I) 29,71. Pušišek (I) 29,66. Urbančič (P) 28,91. Fince (I) 28,69. Smersu (I) 28,47. Omerza (I) 28,44. Marek (P) 28,40. Zel (P) 28.

Točke: Primorje 4.054,68, Ilirija 4.073,44.

Tekmovanje v Mariboru

Na igrišču Rapida so se vršile borbe za državno lahkoatletsko prvenstvo v soboto popoldne in nedeljo popoldne. Nastopili so samo atleti železničarji in Maratona. Železničar je dosegel 23.125,85, Maraton pa 17.835,16 točk.

Najboljši rezultati v posameznih disciplinah so bili: Tek 100 m: Tonček (Z) 12. Tek 200 m: Uratnik (M) 26,1. Tek 400 m: Uratnik (M) 57,5. Tek 800 m: Uratnik (M) 2:14. Tek 1500 m: Grmovšek (M) 4:35,2. Tek 5000 m: Straub (Z) 17:45. Tek 10.000 m: Straub (Z) 37:25. Stafeta 4x100 m: Železničar 49,5. Maraton 49,7. Met krogla: Rak (Z) 11,18. Met diska: Gala (Z) 33,35. Met kladiva: Rudl (M) 31,72. Met kopja: Rudl (M) 43,19. Skok v višino: Fika (M) 1,60. Skok v daljavo: Ban (Z) 5,71. Skok ob palici: Fike (M) 2,95.

Državno sabljaško prvenstvo v Mariboru

Prireditel sabljačev je uspela zelo dobro — Lepi uspehi domačih sabljačev, zlasti ilirijanskih

Maribor, 5. junija.

Za binkoštno praznike je bilo v Mariboru tekmovalje za sabljaško prvenstvo Jugoslavije in sicer na Mariborskem otoku in v veliki dvorani pivovarne Union. Danes pa se je vršila mednarodna tekma med sabljači dravske banovine in sabljači avstrijske štajerske.

Tekmovanje za državno prvenstvo so otvorili v soboto popoldne na Mariborskem otoku juniorji v epju ter se je izkazal domačin dr. Pichler (MASK), ki je zasedel prvo mesto. Na drugo mesto je prišel Josip Stein (Makabi, Zagreb), na tretje pa Slavko Stern (Makabi, Zagreb).

Ep seniorji. Kakor je bilo pričakovati, je zmagal favorit Podhrški (Concordia) tudi drugo in tretje mesto sta zasedla čla na Concordie Milovan Čika in Branko Tretnjak.

Floret juniorke. Državna prvakinja je postala gđ. Alfiem (Hakoah, Subotica). 2. Payer (Ilirija), 3. Firth (Makabi, Zagreb).

Floret seniorke. Veliko presenečenje. Državna prvakinja Cristianova (Obilič, Veliki Bečkerek) je zasedla šele tretje mesto. Prva je bila ilirijanka Ivka Tavčarjeva, ki je bila izredno dobro razpoložena. 2. Rut Müller (Makabi, Zagreb).

Floret juniorji: Borbe so bile izredno zanimive. Zlasti se je odlikoval Aleksander Nikolič (Obilič, Vel. Bečkerek), ki je

tudi državni prvak v tej kategoriji. 2. Mirko Keršič (Ilirija), 3. inž. Ahlofer (Makabi, Zagreb).

Floret seniorji: Ilirijani so dobro izkoristili zimski trening. Pokazali so izbornoto tehniko, zlasti v tušjih. 1. Marion (Ilirija), 2. Pengov (Ilirija), 3. inž. Arnstein (Makabi, Zagreb).

V kategoriji prvakov v floretu je zmagal Podhrški (Concordia), 2. Čika (Concordia), 3. Evgen Cristian (Obilič, Veliki Bečkerek).

Sabija juniorji: 1. Ladislav Löwenthal (Hakoah, Subotica), 2. Weiss (Makabi, Zagreb), 3. Leon Vičar (MASK).

Sabija seniorji: 1. inž. Fr. Frölich (Hakoah, Subotica), 2. Branko Tretnjak (Concordia), 3. Josip Stein (Makabi, Zagreb).

Ob 16. se je pričel mednarodni turnir med sabljači dravske banovine in avstrijske štajerske. V našem moštvo so nastopili Keršič, Marion, Mandel, Seunig (vsi Ilirija), Vičar, dr. Pichler, prof. Cestnik (MASK). Avstrijska štajerska: brata Wratschko, Wadasch, Weber, Čehovsky.

V floretu so zmagali sabljači dravske banovine, v sablji pa gostje. Tekmovanje v epju je zvečer še trajalo.

Prireditel je bila ena največjih v Mariboru. Med odličnimi gosti so prisostvovali ban dr. Marušič, pomočnik dr. Pirkanja, senator dr. Ploj, poslanec Krejčič, okrajna glavarja dr. Ipavik in Makar itd.

Rumunija : Bolgarija 7:0 (1:0)

Bukarešta, 5. junija. V okviru tekmovalja za balkanski pokal se je večer vršila tekma med rumunsko in bolgarsko reprezentanco. Občinstva se je zbralo na igrišču nad 15.000, ki so pričakovali, da bo bolgarska reprezentanca vsaj na domačem terenu nekoliko popravila slab vtis, ki ga je zaustila zaradi nedavnega visokega poraza v Šviciji, kjer je bila, kakor znano poražena s 13:0. Vendar pa domače občinstvo ni prišlo na svoj račun. Tudi na večerajšnji tekmi je bolgarska reprezentanca doživela hud poraz, ki kaže, da Bolgari ne bodo prišli v tem tekmovalju v poštev za prvo mesto.

Rumuni, ki so poleg Jugoslovenov v tem tekmovalju favoriti, so se večer prav izdatno revanžirali za poraz, ki so ga lani od strani Bolgarov utrpeli v Beogradu. Takrat so zmagali Bolgari z 2:0. Večrajšnja njihova zmaga je popolnoma zaslužena.

Tekmovanje za balkanski pokal se nadaljuje v sredo 7. t. m. in sicer s tekmo Jugoslavija : Bolgarija.

Elan : Ilirija 3:0 (0:0)

Novo mesto, 5. junija.

Danes sta odigrala na Loki Ilirija iz Ljubljane in Elan prijateljsko tekmo. Od gostov se je pričakovalo, da se bodo v vse boljši meri izkazali, a so razočarali. Moštvi sta nastopila v naslednji postavi: Ilirija: Podbevšek, Dernik, Koch, Glušič, Rohaček, Černe, Derenda, Rihter, Dobrolet, Aljančič, Franci. Elan: Mežnarič, Fic, Puc, Niče, Knajper, Verbič, Mišjak, Kovarik, Palčič, Dobranovič, Lado.

Pričetni udarec je imel Elan, ki je v prvem polčasu igral proti soncu. Dva, trije napadi so mu spodleteli. V protinapadu so skušali Ilirijani takoj doseči odločitev, vendar novomeški vratar je dobro branil. Igra se je nato prelomila na ilirijanski polovici, ter se je polčas končal z rezultatom 0:0. V drugem polčasu so pričeli gostje znova

ostro napadati, toda že kmalu je Elan dosegel prvi gol iz 11-metrovke. Sledil je drugi s kornjerja in tretji iz kombinacije Dobranovič-Knajper.

Publike je bilo za novomeške razmere dovolj, bila pa je zelo nemirna. Sodnik Medic je sodil objektivno.

Ostale nogometne tekme

Maribor: SK St. Peter (Celovec) : Svo-boda 3 : 2 (1 : 1).

Celje: ISSK Maribor : SK Celje 5 : 2 (3 : 2). V drugem polčasu je prišlo do pretepa med igralci, zaradi česar je občinstvo vdrla na igrišče.

Beograd: Proslava Jugoslavije. Jugoslavija : Gradjanski 2 : 2 (1 : 1). Ferencvaros : Bačka 1 : 0 (1 : 0). Gradjanski : Bačka 1 : 0 (1 : 0). Ferencvaros : Jugoslavija 4 : 2 (2 : 1).

Zagreb: Hašk : Sportklub (Dunaj) 1 : 0 in 3 : 0.

Kraljevica: Concordia (Zagreb) : Viktorija (Sušak) 2 : 0 (2 : 0).

Sofija: BASK : Slavija 2 : 0 (2 : 0).

Budimpešta: BSK : Nemzeti 2 : 1 (0 : 1). Za BSK sta zabila gola Vujadinovič in Surdonja.

Dunaj: Rapid : Glasgow Rangers 4 : 3 (3 : 2). Austria : Libertas 3 : 3 (2 : 1). S to neodločeno igro se je Libertas končno uveljavljeno rešila padca v II. razred.

Varišava: Belgija : Poljska 1 : 0 (1 : 0). Karlove Vary: Slavija (Praga) : Karlsbader FC 2 : 2.

Atene: Kispist : Olimpiakos 3 : 0.

Frankfurt: Frankfurter SV : Eintracht komb. : Ujpest 7 : 3.

Praga: Zidenice : Rakovnik 7 : 2. DFC : Prostejov 4 : 2. Nachod : Hradec Kralove 6 : 5.

★

2SK Hermes (nogometna sekcija). Danes ob 20. seja sekcijanskega odbora pri belcu. Pozivajo se vsi igralci na vsakodnevne redne treninge.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Danes ob 20. seja sekcijanskega odbora v restavraciji Slamič. Od 17. naprej strogo obvezen trening druge skupine.

Tenis

Državno teniško prvenstvo klubov

Maribor, 5. junija. V okviru vsilkega turnirja za teniško prvenstvo dravske banovine se je nadaljevalo tudi tekmovalje za državno klubovo prvenstvo.

Gospodje Maribora bi morale nastopiti proti Haški. Tekmovanja pa ni bilo, ker so na eni strani odstopile dame Haška, na drugi strani pa niso mogli nastopiti gospodje Maribora zaradi prezaoposlenosti pri turnirju. Dame Maribora pridejo torej v finale, v katerem se bodo srečale z zagrebškim ATK.

ATK iz v soboto v damskem tekmovalju porazil Rapida z 3 : 2.

Teniško prvenstvo dravske banovine

Maribor, 5. junija. Današnje tekmovalje za teniško prvenstvo dravske banovine, kateremu je prisostvoval tudi g. ban dr. Marušič, je uspelo prav dobro. Tekmovanje je bilo v sportnem kakor tudi v družabnem oziru izredno dozodet v slovenskem teniškem sportu. Zbrana je bila elita slovenskih teniških klubov in številni zagrebški moštvi. Poleg domačinov in Zagrebčanov so sodelovali tudi Ilirijani, s Trudnom, Sivcem, Dacarjem, Zajcem, Bruckom in Kosom in tudi Kamnik je poslal svoje zastopnike.

Gospodje posamezno: Prvenstvo dravske banovine si je osvojil mladi Zagrebčan Friedrich v krasni borbi proti Haškoveu Fräbe 6 : 4, 6 : 3, 6 : 3. Pri točki dame posamezno je prednjačila državna prvakinja ga. Gostiša, ki je vse nasprotnice gladko odpravila. Ponosni naslov si je priborila zlasti z zmago nad Kovačevom (ATK) 6 : 1, 6 : 1.

Gospodje v dvoje: Ta disciplina se ni odigrala do konca zaradi teme. V finala sta prišla para Krešo in Karol Friedrich in dr. Krušič - Mikulič. Pri stanju 1 : 6, 6 : 4 se bo tekmovalje, ker so vsi člani Haška, nadaljevali v Zagrebu.

Dame v dvoje: Par Gostiša - Blis (Zagreb) je porazil dvojico Kraus - Lirtzer 6 : 1, 6 : 2.

Mešani pari: Zmagala je dvojica Gostiša-Marer, ker nasprotnika Blis-Fröbe nista nastopila.

Velike konjske dirke pri Dev. M. v Polju

Ljubljana, 5. junija.

Na binkoštno nedeljo in ponedeljek so se tudi letos vršile na vojaškem vežbišču pri Devici Mariji v Polju velike konjske dirke. Dirke je kakor vsako leto priredilo Kolo jahačev in vozačev »Prestolonaslednik Peter« v Ljubljani, v vodstvu prireditelja pa so bili gđ. general Popović, polkovnik Čvejič, primarij dr. Derč, polkovnik Jovanovič, Franc König, Erik Krisper, Josip Lenarčič, Waren Lippitt, dr. Luckmann, podpolkovnik Kadovanovič, inspektor Pavlin, Josip Stupica st., Makso Sever in Josip Turk.

V nedeljo se je prireditel pričela z veliko dirko dravske banovine na progi 1600 m, pri kateri je v prvem heatu vodila La Fliche Franca Filipiča iz Maribora s časom 2:44 min., sledili pa so ji po vrsti žrebec Rudi L Janka Kocjana (2:46), Nina Alojza Slaviča (2:47), Otero iz Lippittove kobilarne v Turnišču in žrebec Samers Karla Weitzla. Zatem se je vršila dirka Rudolfa Waren-Lippitta za 3 do 12letne jugoslovanske konje, pri kateri so odnesli nagrade: 1. Ocoli Karla Weitzla (3:33), 2. Tulpa Mihaela Osolina (3:38), 3. Finiš Janka Prešerna (3:39), 4. Uskica Marije Kardinarjeve (3:41), 5. Krista Franca Filipiča. V drugem heatu dravske banovine, ki je sledil nato, je vodil Weitzlov Samers (2:42), za njim so bili Slavičeva Nina (2:43), La Fliche in Rudi L. V jahalni dirki preko šibja so dosegli nagrade: Ledragon ge. Luckmannove (3:15), jezila lastnica. Perun ljubljanske policijske uprave (jezdil Anton Pavlovič) in Prenes Maska Severja, ki ga je jahal mali, dvanajstletni Severjev Bojan. — V dirki Maribor so zmagali: Todor Karla Weitzla (3:47), Posilna Vekoslava Razlaga iz Ljutomerja (3:57), Uskok II. Franca Kodela (4:02), Tulpa Mihaela Osolina (4:06) in princ Dillon II. Matije Vrečka (4:10). V ravni dirki za oficirje so dosegli nagrade: Dana poročnika Deretića (jezdil poročnik Vukadinovič), Vera podporočnika Pohveta (jezdil lastnik) in Despot podporočnika Kalafanovića (jezdil lastnik). Pri zadnjem heatu v dirki dravske banovine, ki je nato sledil, je drugi zmagal Samers Karla Weitzla in si tako priboril prvo nagrado (2:42), sledili pa so mu Nina Alojza Slaviča (2:43), La Fliche Franca Filipiča (2:44) in Rudi L Janka Kocjana (2:44,5). Veliko zanimanje je bilo za gorenjsko dirko, ki so se je udeležili konji brez papirjev v štirikolesnih vozovih. Na progi 2000 m so odnesli nagrade Pubi Franca Pavšiča (5:00), Milan Franca Dobnikarja, Lucka Ivana Šturma in Zora Karla Južnič.

Nedeljske tekme je zaključila spominska dirka Frica Škoberneta za šletne in starejše konje v dvopretni amaterski vožnji na progi 2800 m. Nagrajeni so bili pari: Ban in Donette Gvida Högenwartha (5:10), La Fliche in Krista Franca Filipiča (5:15), Uskica Marije Kardinarjeve in Nina Alojza Slaviča (5:23) ter Uskok II. Franca Kodela in Rudi L Janka Kocjana (5:55).

Občinstvo je od večeraj vztrajalo v zanimanju do danes, ko so se dirke zaključile. Pri veliki dirki mesta Ljubljane za 4 — 12letne konje vseh krajev na progi 2600 m so zmagali: Uskica Kardinarjeve (4:11), Weitzlov Samers (4:12), Prešernov Finiš (4:13) in Osolinova Tulpa (4:15). Z največjo napetostjo je občinstvo sprejelo tekmo jugoslovanskega kasaske

